

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 288. szám.

Nagyvárad. Vasárnap 1913. december 14

China nő!

A copfos, nagy falakkal körülvett China négyszáz millió lakosa, a Juansikkáj szavára megmozdult, lerázta magáról a Ming, a mandsu dinasztíát és a nagy falakon belül tíz millió katonája európai és japán mesterek vezetése alatt tanul, szervezkedik, hogy az egykor Dsingisz-kán parancsolatára rá tört mongol hordának visszaadja a kölesönt és elborítsa Ázsiát fegyveres erejének rettenetes hatalmával.

Ma jön a hír, hogy Juansikkájt meg akarják ölni, de ha megölik is, China csak nőni fog, mert nem Juansikkáj, vagy az Amerikából átszarmazott Szunjacen adja az erőt ennek a szörnyű nagy birodalomnak, hanem az, hogy megrázta magát és lepergett róla a mandsu, a téllenség dinasztíájája, a tespedés, a renyheség belé fult a mozgalomba és nőhet benne az, ami még nincs, a jövő Timur Lenkje, az a Sánta Tamerlánja, aki a nagy falak közül kiveteti ezt a szörnyű emberóriást.

A pánszláv eszmékben dőzsölő orosz már is érzi ennek a szörnyű néptömegnek megmozdulását és mintha valami megsibbasztaná, talán a mozgásból eredő szellő, vagy a meglepetés iszonyata, de megbé-nultak karjai, melyekkel Lengyelországot fojtogatta, megsibbadtak lábai, melyekkel e hős nemzetet le-típorva földhöz szorítja.

Már is hallatszik a dumában, az oroszok ez alkotmány-paródiás há-zában, hogy a lengyel nyelvnek szabadságot kell engedni.

Es Lengyelország katolikus népe fellélegzik!

Eddig is hite, tántoríthatlan hűsége val-

lásához, tette eltűrhetővé az orosz zsarnokságot, melylyel hitétől, vallásától, nyelvétől megfosztani akarták.

Majdnem száz esztendeje annak, hogy szenved, vérzik, ez a nép és hogyha hitétől, vallásától elfordult volna, most nem volna Európának, a keresztény Európának véd-fala, mely a pánszlávizmust első rohamában felfogja.

Es amott Bolgárországban a pánszláv propagandának fejére hágott a nép, amikor az oroszbarátok tömegét küzde parlamentjéből és vád alá helyezését követeli azoknak, akik nagy nemzeti gyásznak okozói voltak.

Nálunk, Magyarországon, valami értelmetlen politikai tultengés mutatkozik.

Mutatkozik akkor, amikor a nemzetnek tömörülnie kellene szemben azokkal, akik elseperni, vagy legalább a lengyelek sorsára szeretnének juttatni minket — magyarokkal.

Valami izzó vágy ösztökéli a nemzeteket egymás ellen, mintha el akarná egyik a másikat pusztítani a föld színéről.

Es ekkor, mikor megújul a történelem hőskora, a Hunyadiak idősza kezd elő-térbe tolni itt a Balkán kapujánál, mikor a magyaroknak újra elő kell állania, hogy történeti hivatását betöltse mint akkor, mikor az Izlam, a Mohamedánizmus ellen bá-tyául szolgált, most meg, hogy a pánszláv-izmus ellen védje a nyugati kultúrát nem-csak tudással, hanem fegyverrel a kézben, megújulnak az I. Ferdinánd és Szapolyay János királyok vérontó történetei, mikor magyarra támad a magyar.

Szapolyay János király akkor segélyül hívta a törököt és egyszáznegyvenöt eszten-deig csillogott a félhold Buda ormán.

Ugy mennek most némelyek jelképileg a pánszlávizmus elé segítséget esdeni ma-gunk ellen.

Es Kolozsvár, mozsarak durrogása mel-lett hirdeti, hogy újból ketté akarják sza-kitani a magyar nemzetet azok, akik izzó vak szenvedély fékezhetetlen örületével tá-madnak a nemzet testére.

Miként Kölcsey mondá:

Hányszor támadt tenfiad
Szép hazám kebledre
S lettel magzatod miatt
Magzatod hamvvedre ?

Mikor mindenütt megmozdul a föld, Chinától Konstantinápolyig, veszélyt csak önmaga körül lát, az elvakult emberi agy itt — Magyarországon.

Apponyi Albert gróf a delegáció egyik ülésében azt a kijelentést tette, hogy *nem lesz tartós a béke.*

Hát van ember a földön, aki mindaz látva, ami a nagy és kis nemzetek forron-gásában történik, még hihetne a béke tar-tósságában ?!

Ha egyebet nem tekintünk, csak ma-gát a történelem lapjait forgatva magunk előtt látjuk azt, hogy minden század első felében véres háborúkban gázoltak át a nem-zetek egymáson.

Ha pedig a Balkán történetét forgatjuk, látjuk azt, hogy míg a török a Balkánban élő kis nemzetek mellén tartotta lábát, nagy események nem fordultak elő, de amióta le-taszította róluk az orosz, egymásra törtek, ha a török ellen nem küzdöttek.

Es ez a balkánizmus elfogta magát a magyar nemzetet is.

Látja, felismeri a veszélyt, ami ez izzó forrongásban rejlik, hanem azért elkapatja magát annak lángjától és mozsarak durro-gása mellett adja tudtul a világnak, hogy még az ördöggel is kész szövetkezni saját nemzete ellen.

Amott Bécsben pedig mit tesz-nek azok, akik meggyöngítésünk-ből akarnak erőt meríteni ellenünk! — egymásra uszítanak bennünket, mert szerintök:

Akkor és azáltal erősödik az osztrák, hogyha egymással viasko-dik a magyar.

Dús László.

Két nap: a sajtójavaslat.

A képviselőház hétfőn ismét megkezdte a sajtó-reform tárgyalását. Újból megkezdődnek a nyolcórás ülések, amelyeknek végtelensége sem tudta megtörni az ellenzék küzdelmét. Az ellenzéki pártok hétfőn is folytatják megkezdett hárúkat, csak hogy a sajtójavas-lat törvényerőre emelkedését megakadályoz-zák. A jövő héten különben is csak két na-

SZEPESSEGI és RUMBURGI VASZNAK
Asztalneműek, Schroll-féle schiffonok
URI, NŐI és GYERMEK FEHÉRNEMŰEK
Teljes menyasszonyi kelengyék
SZÖNYEG, FÜGGÖNY, LINOLEUM

PAPLAN és MATRÁCOK LEGOLCSÓBBAN
BESZEREZHETŐK

CZILLÉR IMRE

NAGYÁRUHÁZABAN SZENT LÁSZLO-TÉR 2. SZAM.

pot szántak a sajtójavaslatnak. A hétfőt és a keddet, mert szerdán és csütörtökön ismét a delegációk fognak ülésezni. Pénteken és szombaton pedig a bosnyák vasutak dolgát és a horvát kiegyezési javaslatokat, viszik a parlament elé.

A delegáció ülése.

Bécs, dec. 13.

Már kora délelőtt ott voltak az ellenzékiek a delegáció társalgótermében.

Láng Lajos báró az ülés megnyitása után bejelentette, hogy Rakovszky Béla napirend előtti felszólalásra kért engedelmet, a szót megadta neki s jelentette továbbá, hogy Károlyi Mihály és Apponyi Albert, interpellálni fognak.

Rakovszky azt panaszolta, hogy a gyorsírói naplót csak három-négy nap múlva kapják meg.

Láng Lajos báró: Sziveskedjék felszólalását rövidre fogni.

Rakovszky Béla: Nem arra kértem engedelmet, hogy röviden szólhassak és az elnök ur sem állapította meg az időpontot, a mikor a felszólalást megengedte.

Láng Lajos báró: Kérem én szívesen lecsukom az egyik szememet, de a másikat semmiesetre sem. (Elénk derűtség és taps.)

Rakovszky Béla: Két percig tart még az egész beszédem.

Láng Lajos báró: Helyes, tudomásul veszem, hogy két perc előtt vége lesz a beszédnek.

Rakovszky István: Ez nem akasztás. (Általános derűtség.)

Hadik János gróf: Ez előleges cenzura.

Rakovszky Béla: Még csak annyit mondott, hogy intézkedjenek, hogy a naplót már másnap megkapják a delegátusok és ne kergessék a delegáció tárgyalásait, hanem engedjék meg, hogy nyugodtan intézhessék el a külföldi kérdéseket.

Károlyi Mihály gróf: Nem tudja megérteni azt a meleg hangot, a melyet Berchtold gróf használt Romániával szemben. A mikor a második balkáni háború kiütközött,

Románia ezer üres vaggont küldött a határra, állítólag azért, hogy orosz katonákat szállítson a harcra. Hogy egyeztethető ez össze Oroszország korrekt és barátságos magatartásával, másrészt pedig Romániának barátságával.

Berchtold gróf külügyminiszter azonnal válaszolt Károlyi Mihály gróf interpellációjára és kijelentette, hogy a konfencióról szóló hír nem igaz.

Károlyi Mihály gróf csodálkozik a válaszon, mert nem tartja eléggé precíznek és hézagos voltánál fogva nem is veszi tudomásul.

A többség a külügyminiszter válaszát tudomásul vette, mire az elnök szünetet rendelt.

Apponyi Albert gróf interpellációja.

— A lapok híradása szerint Szerbia a Törökország birtokállományából legujabban hozzácsatolt területeken megtagadta azoknak a kötelezettségeknek a teljesítését, amelyek az e területen lévő vasuti vonalak forgalma tekintetében az 1883. évi egyezményből, az ugynevezett convention à quatre-ből folynak. E hírekre való vonatkozással kérdezem az igen tisztelt külügyminiszter urat, hogy

1. megfelelnek-e ezek a valóságnak,

2. minő magatartást szándékozik Szerbiának ezen eljárásával szemben követni, különös tekintettel arra, hogy az Aegei tenger felé irányuló forgalmunk a számára szerződésileg biztosított előnyöktől meg ne fosztassék.

Rakovszky István interpellációja.

— A külügyminiszter ur expozéjában úgy nyilatkozott, hogy viszonyunk Oroszországgal a válság egész tartama alatt korrekt volt és tegnap gróf Wickenburg külügyminiszteri osztályfőnök is kijelentette, hogy Oroszország részéről valósággal „nagy békeszeretet mutatkozott a monarchia iránt”. Kérdezi ezek után, hogy mivel indokolja meg a külügyminiszter azon nagymérvű és a monarchia népére nézve elviselhetetlen terheket és katonai intézkedéseket, melyeket a múlt évben a monarchia határain, különösen Galiciában foganatosítottak?

A interpellációk.

Rakovszky interpellációjára a kultuszminiszter kijelenti, hogy a cár válasza ki-elégítő, mert a határokon a közel jövőben békelétszámra szállítják le a csapatok létszámát.

Apponyi Albert interpellációjára gróf Wickenburg Márk válaszolt. Tudomása szerint, még a két kormánynál van az ügy, de már most kijelenti, hogy a monarchia érdekeit meg fogják védeni.

Tisza István gróf szintén hangoztatja, hogy a magyar gazdasági érdekeket szem előtt fogja tartani a kormány.

Délután a hadügyi költségvetés tárgyalását folytatták. Hadik Jánosnak a kívándorlás ügyében tett interpellációjára Günther Antal válaszolt. Ebben a dologban Magyarországon már intézkedés történt, Ausztriában pedig most készül a javaslat.

Hadik János, Vázsonyi Vilmos és Rakovszky István a parlamenti őrség dolgában interpellálnak, melyekre Tisza válaszol. Az interpellálóknak ama kifogására, hogy a parlamenti őrségben a katonatiszteket szolgálattal dekomentálják, a csendőrséget említ fel, ahol ugyanolyan tiszték teljesítenek szolgálatot. Végül a javaslatot általánosságban elfogadják.

Alkotmánypárt Aradon.

Arad, december 14.

Aradon ma délután alakul meg az alkotmánypárt.

A szervezés munkáját gróf Károlyi Gyula volt főispán vezeti, aki tegnap délután a Központi-szálloda különtermében értekezletet hívott össze, amelyen megállapították az alakuló-gyűlés programját.

Az értekezlet elhatározta, hogy a fővárosból nem hív meg senkit az alakuló gyűlésre, mert csak helyi csoportosulásról van szó.

A MACSKASZEMŰ NŐ.

— Németből. —

A vendéglő verandájának egy kényelmes zugában ültem, régi barátommal szemben.

— Nem érezted még soha, — így kezdte barátom, — hogy bizonyos tárgyak, melyeket mi életteleneknek tartunk, mégis az életnek valami rejtett esiráját foglalják magukban?

Kérdőleg tekintett rám, de mert hallgatva vállamat vonogattam, nekihevülve folytatta:

— Én például hiába küzdök a sejtelmes, sötét érzélem ellen.

Hátradólt kényelmes karszékében és rágyújtott egy cigarettára. A gyufa lángja egy pillanatra megvilágította keskeny, sápadt, ideges arcát és miközben a kékes füstfellegekbe bámult, vontatott hangon folytatta:

— Elmondom hát, hogy a tizennyoleedik században Velencében élt egy nő, aki most telepátikus hatalmat gyakorol felettem. Az eset így történt: A múlt évben olaszországi utamban mindenekelőtt Velencét

őhajtottam látni, melyet még nem ismertem.

Álomként tűntek a napok . . . Velence az enyém volt . . . egyedül az enyém . . .

A visszaemlékezés édes mosolya vonult át ajkain.

Azután . . . azután a véletlen elvezetett az öreg Mateo régiségkereskedésébe . . . ott ismertem meg — őt . . . a titokzatos asszonyt. A dohos raktár legsötétebb zugában, halvány aranykeretben függött a legcsodálatosabb nő varázslatos arcképe . . . Nem volt szép, de szürke szemében valami vészes, gunyos kifejezés cikázott és keskeny ajkai kacagással kísérték szuró tekintetét.

— Kit ábrázol ez a kép? — kérdeztem a kis öregget, ki azalatt néhány miniatűr-festmény előcipelésével foglalatoskodott. Az öreg gyanusan mosolygott:

— Chi lo sa! Talán meg akarja venni, uram? Ez nem volt szándékomban . . .

Mégis tudakozódtam az ára után. Az öreg csak vonakodva válaszolt:

— A kép voltaképpen nem is eladó; nem is szívesen adnám . . . még 10.000 liráért sem . . .

Tizezer lira egy kétes származású, szig-

nálatlan képért . . . mely semmiféle ismert iskolához nem tartozik! Megvonogattam vállaimat, hátat fordítottam a macskaszemű nőnek és bizonyos meglepedésemre szolgálta, hogy ott fog penészedni a dohos helyiség homályában és porrétegében. Végre kiválasztottam néhány apróságot és eltávoztam . . . Ezzel azonban nem lett az ügy elintézve . . .

Barátom elhallgatott és ideges mozdulattal végigsimitotta homlokán a hajfürtöket.

— Tudod, — így folytatta azután, — hogy kitűnő médium vagyok, a hypnotizáló kezében, éppen azért már régtől fogva kitérek minden kísérlet elől. A tudat, hogy tehetetlenül állok, más, idegen akarattal szemben, mindig borzalommal töltött el . . . És most — kérlek ne neved, — a legközelebbi napokban úgy éreztem, hogy valami titokzatos hatalom uralja idegeimet, melynek befolyása alól képtelen vagyok menekülni . . .

Annyi bizonyos, hogy a macskaszemű nő megfosztott a nyugalomtól . . .

Azontul is gyakran meglátogattam a régiségkereskedést, noha észrevettem, hogy ez az öreg Mateonek egyáltalán nincs igénye . . . Mindig keresett valami ürügyet figyel-

Karácsonyi és ujévi

ajándékoknak alkalmas Parfümkaszták, Manikür-készletek, Francia és Angol Parfümök

megérkeztek és kaphatók:

FARKAS ISTVÁN

Apolló drogériájában

Nagyvárad, Rimanóczy-palota Rakóczi-ut 7/b. Telefon 13-02.

Városi közgyűlés.

— Harmadik nap. —

Ugy látszik, a város törvényhatóságának türelme nem lankad. Tegnap, a harmadik délután még mindig tekintélyes számmal vettek részt a tanácskozáson.

Leghosszabb, majdnem két óráig tartó vita az új orvosi állás szervezése körül fejlődött ki. Végül is elfogadták a halasztó indítványt.

A többi személyi ügyeket, fizetés iránti kérvényeket, mind visszaadták az ad hoc bizottságnak.

A tanácskozás lefolyása a következő volt:

Az orvosi állások szaporítása.

A tanács előterjesztette javaslatát, hogy egy új, negyedik tiszti orvosi állás szerveztessék.

Dr Grósz Menyhért nem helyesli, hogy a javaslat szerint szervezzék az orvosi állást, hanem az iskolaszék javaslata szerint iskolaorvos és iskolai fogorvosra volna szükség. Ezeket együtt kellene tárgyalni. Az ad hoc bizottság egy orvosi állás felállítását javasolta, a járványkórházhoz, a magángyakorlat eltiltásáig. A tisztiorvosok magángyakorlata a hivatal rovására megy, de kevés a fizetése, abból nem élhet meg. Indítványozza, hogy vegyék le a kérdést a napirendről, újabb tárgyalás végett.

A hegyi lakók orvosi ellátása.

Dr Molnár Imre elfogadja a tanács javaslatát, de némi pótlást ajánl. Rámutat, hogy minden téren haladás, százezrekbe kerülő dolgokat követelnek, de rendszer kell, egymásután; keresi mindenki az élvezeteket, de dolgozni nem akar, pedig az ország érdeke azt követeli, hogy dolgozzunk s ez által vagyonsodjunk a nemzetre. Attér arra, hogy Nagyváradnak van kincse: a hegy. Az ország a gyermekvédelemre sokat költ s e te-

kintetben vezetünk a kulturállamok előtt. A közegészségügyi törvény előírja, hogy családtagjaik egészségéről mindenki gondoskodik. A hegyi járhatatlan utak miatt nem tehet eleget a törvénynek. — A városnak kell gondoskodni orvosról. Indítványozza, hogy mondják ki, miszerint a hegyen lakó ezek ellátására orvosról gondoskodik a tanács s tegyen előterjesztést. — Végül felhívja a közgyűlés figyelmét, hogy a város gondoskodik a hegyi vallásérkölesi ellátásáról. Az erkölcsi zűllés a városra is kell. Ajánlja ezt az összes vallásfelekezethez és minden polgár figyelmébe.

Dr Weisz Márton hivatkozik a város fejlődésére, üdvözli a tanács javaslatát. Helyesli az ad hoc bizottság javaslatát, hogy a tisztiorvosok magángyakorlatot ne folytassanak; ez lesz az igazi helyes állapot. A tanács nem így akarja az állást rendszeresíteni, ezért azt nem fogadja el. Csatlakozik dr Grósz Menyhért indítványához.

Gábel Jakab nem fogadja el a tanács javaslatát. A magánprakszist nem kell eltiltani, de a tiszti orvosok nem elég intenzíven működnek a köz érdekekben. A járványkórháznál lehetne orvosi állást szervezni s ezt eltilthatják, de most nem erről van szó.

Dr Mayer László főorvos sem fogadja el a javaslatot. Az ellen tiltakozik, hogy a magángyakorlatot eltiltsák. Dr Grósz indítványát fogadja el. A hegyi lakók és az orvosi állás rendszeresítése is megoldásra vár és ezért adják vissza az egész ügyet a tanácsnak, hogy a közegészségügyi bizottságot is hallgassa meg.

Dr Váradi Ödön elfogadja a tanács javaslatát, de az új állás betöltését a pénzügyi helyzet javulásáig hagyják függőben.

Dr Altmann Jakab az egész ügyet a közegészségügyi bizottságnak adják vissza; ezt indítványozza.

Dr Medvigy Gábor az ad hoc bizottság álláspontját fejtegeti. Pusztán tiszti orvosi állás nem szükséges, de szükséges, hogy járványorvosi állás szerveztessék. A hegyi orvosi ellátását is fontosnak tartja; de

ezt úgy kell megoldani, hogy az orvosok részére is legyen városi fuvar. A tanács javaslatával szemben kívánja, hogy határozzák el a negyedik orvosi állást, kimondva, hogy feladata a járványkórházi teendők ellátása.

Rimler Károly ellenkező véleményen van, mint Medvigy. De fontos eszmék vettek fel, miért is hozzájárul, hogy visszaadassék a kérdés a tanácsnak.

Weiszlovits Gyula azt fejtegeti, hogy az új tisztiorvosi állásra nincs szükség, mert ma már a szegény-beteg nagyrészének orvosi ellátását a betegsegélyzőpénztár látja el. Újabb sinekurákat nem akar létesíteni.

Rendes Vilmos mint a betegsegélyző pénztár igazgatója tudja, hogy 20.000 emberről a betegsegélyző gondoskodik; nyáron még több ez a szám. Ez bizonyítja, hogy nem szükséges az új orvosi állás. A piacon a tejet sem kell a városi orvosnak vizsgálni, mert van vegyész.

Medvigy Gábor szól fel még egyszer. Utána Weisz Márton polemizál Medvigy Gáborral.

Ezután az elnök a vitát bezárta és szavazás alá bocsátotta dr Grósz Menyhért halasztó, dr Molnár Imre pótló és dr Mayer László ama indítványát, hogy a közegészségügyi bizottság véleményét kérjék ki. Valamennyit nagy többséggel elfogadják.

Az új detektivek állásának szervezésénél Weiszlovits Gyula aggódik, hogy megkapja-e a város minden évben az államsegélyt.

A polgármester megnyugtató választ ad és kijelenti, hogy magára vállalja a felelősséget is. Különböző ezeket az új állásokat az állam rendelte, az államosítás biztos előjele.

A kultúra ellensége.

A könyvtári segédőr fizetése körül élénk vitát indít Sas Ede és Gábel Jakab. Méltatlanság, hogy 50 koronát kapjon egy ember, akinek két diplomája van.

Weiszlovits Gyula antikulturális indítványt tesz: t. i. be kell szüntetni a segédőri állást. Végezze a könyvtárnok maga a munkáját.

mem elterelésére, ha észrevette, hogy a kép szemléletébe merülök, sőt egy alkalommal karomnál fogott és megkért, hogy ne bámuljam szüntelenül a festményt.

— Miért? — kérdeztem tőle gyanakodva.

Vállat vont és lassu hangon így szólott:

— Félek, hogy megigézi! Gonosz szeme van, mol' ochio! — Ezzel a kis alabástromkéz után nyult, melyet az olaszok a „gonosz szemek” védelmére rendszerint maguknál hordanak. En felkacagtam a babonára, de nem tagadhatom, hogy sajátságos borzongás futott végig rajtam.

Mikor az üzletbe léptem, az öreg Mateo buszusán nézett rám.

— Később majd választok valamit, egyelőre hagyjon békében és a képpel szemben, egy ócska támlásszékekben elhelyezkedtem.

Az öreg néhány érthetetlen szót dörögött és visszavonult a mellékszobába.

Mélységes megelégedés töltött el... A macskaszemű nő most egyedül az enyém volt...

Keskeny fény érintette a mellén függő ékköves szívet, mely csillogott, ragyogott... és lekötötte tekintetemet... Halk, esendes kacagás hallatszott... a macskaszemű

nő meglevenedett előttem... nem árnyékszerűen, mint álmaimban... Mind közelebb hajlott felém... láttam kerek arcának hamvas pirját, zöld szemének gunyos vigyorgását... Selymes fürtei homlokomat érintették... önkéntelen utána nyultam és — a kezembe akadt a vén Mateo ócska portörője. A vén Mateo kacagott:

— Egy légy volt uram! A szemtelen állat zavarta meg álmaidat, signora!

Zavartan tekintetem szét... A macskaszemű nő — mint mindig — most is ott kacagott a képkeretben... csak a remegő nap sugar tünt el szemeim elől...

Az öreg eközben egy művésziesen faragott szekrénykéhez lépett, melynek mélyén legbecesebb kincseit őrizte. Szórakozottan követtem minden mozdulatát; mialatt az egyik fiókot a másik után kihuzogatta, véletlenül egy kis fiók retesze félrecsuszott...

Az öreg hirtelen visszatolta... de én a félhomályban már megvillanni láttam valami zöldes fényt és a következő pillanatban egy smaragdokkal művésziesen alkotott szívet tartottam a kezeim között... Ugyanaz volt, mely a macskaszemű hölgy keblét díszítette.

Az öreg elakarta kapni tőlem; kérdés és felelet rohamosan követte egymást, így

tudtam meg végre, a macskaszemű nő történetét.

A hírhedt Casanova korában élt. A szerelem minden titkának birtokában, gunyos, zöld szemével uralkodott a férfiak felett...

A doge leányának vőlegénye, a fiatal, szép, deli Randolpho is a hálójába került. És ekkor derült ki, hogy az okos Blanka, esztelenséget követett el.

Egy reggelen felriasztották puha, selyemágyból, földalatti, sötét börtönbe vetették és a következő napon gyönyörű szép feje lehullott a hóhér bárdja alatt. Kivégzés előtt azonban a bakó észrevétlenül levette hattyunyakáról az aranyláncon függő smaragdszívet és eltüntette vörös nadrágja mély zsebében.

Vesztére, mert a varázserő az ékszerben tovább működött. A zöld szív halált és pusztulást hozott minden birtokosára. A hóhér himlőben halt meg, felesége súlyos esésben pusztult el. Ivadékról-ivadékra vándorolt a gonosz ékszer, míg végre az öreg Mateo atyjához került a szép Blanka képével együtt.

Az új birtokos elrejtette egy titkos fiókba. Fiával megfogadtatta, hogy a képet soha el nem adja.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készíttetnek

Fehér János kötszer gyárában Rákóczi-ut, (Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: legatorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti és betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban

és kitűnő kivitelben készíttetnek.

Telefon 419

Rimler Károly felvilágosítást ad, hogy ez abszurdum, mert most efféle nem lehet dönteni.

Sas Ede a kultura nevében tiltakozik az ilyen barbarizmus ellen.

Gábel Jakab nem engedi, hogy a kulturán spóroljunk, morzsákat sajnáljunk.

Moskovits József nem kér azokból a virágokból, amelyek Sas Ede és Gábel Jakab beszédjében tenyésznek. Ő csak gazdálkodni akar.

Veisz Lajos hozzájárul a tanács ema javaslatához, hogy az állást 600 koronával dotálják. De a tanács figurázik a törvényhatósággal, mert már betöltötte az állást.

Rimler Károly kijelenti, hogy ideiglenesen alkalmazott egy napidijast.

Veiszlovits Gyula tiltakozik az ellen, hogy ő a kultura ellensége. Vagy nem tudja Sas Ede, hogy évek óta előfizetője a Nagyvaradnak? . . .

A tanács javaslatát elfogadják.

A tiz havidijasi állás szervezésénél Balogh Döme nem lát fedezetet. De a javaslatot hozzászólás nélkül sietve elfogadják.

Akadály a vízműnél.

A vízmű személyzetének rendezésénél Kiss Dávid szólal fel. Sokalja, hogy minden közgyűlésen ködként merül fel a vízmű ügye. Szót emel a tisztornafelügyelő érdekében, akiknek az érdemeit senki sem akarja meglatni.

Veiszlovits Gyula kijelenti, hogy ugyanis sok állás van a vízműnél.

Lukács Ödön tanácsos ismerteti a helyzetet. A vízmű személyzete eddig szervezetlen, nyugdíj nélküli állást élvezett és ez teszi szükségessé a rendezést.

Medvigy Gábor a pénzügyi helyzet súlyos voltából indul ki az állások szervezésénél. Nem találja alaposnak a rendezést, indítványozza, hogy adják vissza a javaslatot az ad hoc bizottságnak.

Lukács Ödön vitatja, hogy ez lehetet-

len. Itt status rendszerről van szó, nem lehet határozat nélkül elmenni mellette.

A vízügy rohamosan dagad. Medvigy Gábor ismét beszél. Baróthy Pál esatlakozik Medvigy indítványához. Nem kell mást elintézni a város gazdasági ügyeiből, mint azt, amire a törvény kötelez bennünket.

— Szavazzunk!

Dr Tóth Ferenc indítványozza, hogy az ügyosztályok vezetőit is hívják meg tanácskozásba.

A 19-től 52. pontig elfogadják azt, hogy vissza kell adni az ad hoc bizottságnak az ügyeket.

Ezután az elnöklő főispán a gyűlést az idő előrehaladottsága miatt hétfő d. u. 3 órára halasztotta.

A „MONA LIZÁT“ megtalálták.

Tegnapelőtt éjjel az a hír érkezett, hogy Lionardo da Vinci nagyszerű alkotását, a Mona Lizát, amely 1911 augusztus 23-án olyan rejtelmes körülmények között tűnt el a Louvreből, Firenzében megtalálták. A tolvaj egy olasz ember, aki a képen túl akart adni, de rajtavesztett.

A kép megtalálásáról a következő újabb táviratokat kaptuk:

A tolvaj és vallomása.

Berlin, dec. 13.

Most már semmi kétség sincs az iránt, hogy az a kép, amelyet megvételre kínáltak, valóban Lionardo da Vincinak a Louvreből eltűnt remeke, Perugia maga részletesen elmondta a firenzei rendőrfőnöknek, hogy hogyan követte el a lopást.

Perugia, aki most 22 éves, három év óta minden évben néhány hónapra Párisba megy. Foglalkozására nézve szobafestő, 6 azonban dekoráció-festőnek mondja magát. Párisban egy kis olasz kolóniában lakott. Naponként nyolc frankot keresett, józanul élt. Három unokahuga volt Párisban, akik a mult hét elején örökségi ügyben Olaszországba utaztak.

Perugia is hirtelen kijelentette gazdaszónyának, hogy neki is Olaszországba kell mennie és pedig még aznap este. Háziasszonya összecsomagolta ruháját és Perugia még este elutazott.

Perugia még november 29-én irt Párisból Geri firenzei műkereskedőnek és értesítette, hogy viszi magával Olaszországba a Mona Lizát. Ezt a képet vissza kell adni Olaszországnak — írja — mert ez egy olasz mester műve. Fölajánlotta, hogy megfelelő összegért átengedi a képet az olasz kormányának és Párisba hívta találkozóra Gerit. Ez azonban azt felelte, hogy semmi körülmények között sem megy Párisba és ezért abban állapotok meg, hogy december 29-én találkoznak Milánóban.

A hatás Párisban.

Berlin, dec. 13.

Arról, hogy Párisban milyen hatást tett a hír, a Morgenpost a következő táviratot kapta: A közönség a kép megtalálásáról a lapok külön kiadásából értesült. Marcelle Henry, aki csak rövid idő óta áll a Louvre élén, nagyon megörült a hír hallatára és így szólt:

— A tréfacsinálók sokszor keltették már hírét a Mona Liza megtalálásának, de most a hír olyan biztos formában jön, hogy hinni lehet valódiságának. Azt hiszem, hogy Olaszország vissza fogja adni a képet és az ismét a régi helyén fog függhetni. Most azonban jobban fogunk vigyázni a Mona Lizára.

— Mert tudnia kell uram — így végezte az öreg elbeszélését, — hogy atyám nagyon jámbor ember volt és semmiféle keresztényelket nem akart megrontani. Meg kell tehát tartanom az ékszer és a képet, valameddig élek!

Barátom rövid szünetet tartott, mialatt szeliden maga elé mosolygott.

— A fogadás pedig arra való, hogy meg ne tartassék — folytatta ezután, a zsebébe nyult, kivett egy dobozkat és megcsillogtatta előttem a smaragdszívet. Itt van a büvös medaillon, nálam pedig otthon, Königsbergben, — a csodaarekép. Az öreg ugyan megsarcolt, jelentékeny árt szabott, mikor észrevette, hogy ragaszkodom a birtokához.

Barátom izgatottan simitgatta homlokát.

— Az öregnek igaza lehetett . . . talán a pusztulástól akarta megmenteni, mert . . . Szava elakadt és sötéten tekintett a smaragd-szívre.

— Nézd csak! — Megnyomott egy titkos rugót. Ez az ő hajfűrtje.

— Kíváncsian nyultam a medaillon után. Aranyszürke hajfűrt kigyózott benne, mely sajátságos illatot terjesztett . . . Mámoritó, büvölő, édes illatot . . .

— Nos . . . és? . . .

Barátom magába mélyedve hallgatott. Kérdésemre idegesen megrezzent, elvette tőlem a medaillont és gunyosan mosolyogva, zsebetette.

— Nos . . . és most kíváncsi vagy a végeére, ugy-e? Nagyon egyszerű! Szerelmes vagyok ebbe a titokzatos, rejtélyes nőbe, aki éjjeli álmaimat elrabolta. Kettős életet folytatok. Nem tudom, melyik a valóság, melyik az álom! Talán azt is csak álmodom, hogy most itt ülök mellette . . . de azt bizonyosan tudom, hogy e büvös nő csókjaiból árad az élet . . .

Merőn nézett rám, azután az ajtó felé indult és köszönés nélkül tűnt el, a szálloda félsötét folyosóján; bizonyosan sértették jóakaró, gunyos szavaim. A következő napon hirtelen elutazott Königsbergbe.

Fontos teendőim annyira igénybe vetek, hogy a következő hónapokban alig maradt időm barátomra gondolhatni, míg egy rövid újsághírben nevét egy vasuti baleset kapcsán olvastam. Azonnal tudakozódtam utána és miután levelemre választ nem kaptam, ismét irtam neki. Végre az atyjától a következő szomorú felvilágosítást nyertem.

„Tisztelt uram!

Fiamhoz intézett leveleit, fájdalom, nem kézbesithettem, mert a szerencsétlen — mióta a vasuti baleset alkalmával jelentéktelen sérüléseket szenvedett — egy ideggyógyintézetben tartózkodik. Nem tudom, ismerte-e ön betegségének első jeleit? Egy lelkiismeretlen szédelgő, valami velencei régiségkereskedő felhasználta szerencsétlen fiam spiri-

tisztikus hajlamát, és kitűnően elrendezett komédia folyamán rászózott egy értéktelen festményt és még értéktelenebb medaillont, hallatlan magas árban, noha én ötven márkát se adtam volna az egészért. Mindez abban mellékes dolog; a szerencsétlenség azonban a veszedelmes befolyásban rejlett, melyet az a kép beteges fiamra gyakorolt és amelyet jelentékenyen növelt a váratlan vasuti katasztrófa, amikor is fiam ájulásba esett és azóta azt képzelem, hogy meg van halva. Az orvosok véleménye szerint, betegsége — fájdalom — gyógyíthatatlan! És most engedje meg, ha egy kéresemmel terhelem! Mai postával megküldtem címére azt a végzetes képet, a medaillonnal együtt. Meg akarom semmisíteni, de féltém, hogy ez érzékenyen érinti majd nőmet. Önre bízom tehát. Egesse el a képet, a smaragdszívet pedig dobja a tengerbe, melynek fenekén elég mélyen lesz eltemetve!”

Nem teljesítettem kívánságát . . . A szép Blanka areképe ott függ hálószobám falán; és ha olykor megállok előtte, úgy tetszik, mintha macskaszőrű, zöld szeméből titokzatos villámok cikáznának és keskeny ajkain, megvető, gunyos mosoly vonaglana végig . . . A smaragdszívet se merítettem a tenger fenekére . . . Gyakran gyönyörködöm a kábitó, bódító illatban, mely a sellyempuhaságu, aranyszőke fűrtből édesen felém árad . . .

IGAZ VALÓSAG! Nem üres reklám! Az általános rossz üzletmenet miatt december 1 től a következő igazan olcsó árak maile t aruúlok karaesonyi és újvi ajandéktárgyakat. Bárkinék, órasoknak és ékszerészeknek is, óriási rakiar ali rendelkezésre.

- 1 finom arany női óra 15, 16, 20 koronától kezdve.
- 1 finom arany karkötő óra 39, 42, 45 korona.
- 1 arany férfióra 39, 42, 45 korona.
- 1 női aranyóra gyémántokkal 32, 35, 38 K-tól kezdve.
- 1 ezüst karkötős óra 8, 10, 12, 15 koronától kezdve.
- 1 acél- vagy nikelőra 4, 5, 6 korona.
- 1 férfi vagy női ezüstóra 7, 8, 9, 10 korona.

- 1 jó ébresztő óra 2,70, 3, 4 korona.
- 1 nagy ingaóra 15, 17, 20 korona.
- 1 szép, valódi gyémántgyűrű 12, 15, 20 korona.
- 1 briliáns gyűrű 20, 25, 30 korona.
- 1 pár valódi briliánsfüggő 40, 50 kor.-tól 3000 kor.-ig.
- Arany nyaklánc 8, 10, 12 koronától kezdve.
- Arany karikagyűrű 6, 7, 8, 10, 50 kor.-ig.

- Arany lánc 20 gr. 42 korona, 30 gr. 62-50 korona.
- Arany női gyűrű 5, 6, 7 K.
- Arany medaillon 4, 5, 6 K.
- 1 ezüst cigarettadoboz 8, 10, 12, 15 korona.
- 6 pár kés, villa, valódi ezüst 14, 15, 17 korona.
- Egy pár arany fülbevaló 3, 4, 5, 8, 10 korona.

Kiadás esakis készpénzert! Tessék a kirakatot megtekinteni. Saját pénzének ellensége, ki nem győződik meg ezen olcsó árakról és nem vásárol **HERBST ékszeráruházában, Rákóczi-ut 1. sz.**

Nagyvárad város közönségéhez!

A nyomor szava kiált hozzánk, e város vezetőségéhez, e város polgáraihoz: segítetek! A gazdasági válság a kenyérkeresettől ezeket fosztott meg és ártatlan asszonyok és gyermekek szenvednek az inség és a nélkülözés csapásai alatt. Mindenki, akinek szíve van, aki kötelességet érez a társadalom enyhítése iránt, meghallja a nyomor szavát és erkölcsi és anyagi erejének sulyával siet a nyomorban sinylódók segítségére.

Igaz örömmel tölt el engem, hogy már eddig is akadtak Nagyváradon tényezők, amelyek önmaguktól vállalkoztak a nyomor enyhítésére s áldozatkészségükkel másoknak is példát adtak a gyors és eredményes cselekvésre. Nagyvárad város társadalma sohasem volt érzéketlen a szenvedők fájdalmival szemben és természetesen, hogy éppen ezekben az inséges napokban kell kétszeres odaadással és bőkezűséggel adniok az inségesek számára azoknak, akiket a sors a megélhetés eszközeivel megáldott. Gyakran fordultam már Nagyvárad város polgáraihoz humanus célok felkarolása érdekében és ebben az intelligens és jószívű polgárságban sohasem csalódtam. Erős hit él bennem, hogy nem fogok csalódní most sem, amikor újból kéro szóval fordulok a város közönségéhez: adakozzék a nyomor enyhítésére. Ne nézze senki megindulás és cselekvés nélkül, mint tolonganak százszámra az ingyen kenyérért és anyagi források híjján éhesen és elkéseredetten kell visszafordulniok. Adjon a társadalom annyit, hogy aki kér, legalább egy darab kenyeret kaphasson.

Felkérem tehát Nagyvárad város közönségét, juttasson mindenki vagyoni és kereseti viszonyaihoz képest pénzbeli adományokat a város vezetőségének kezébe, hogy mennél több ingyen kenyeret és ingyen fát oszthassunk ki annak, aki esdőleg nyújtja ki felénk kezét. A polgármesteri hivatal a jószívű adakozásokat bármely időben elfogadja. Hasson át mindannyiunkat szenvedő embertársaink legemberibb fájdalma, érezzük mi is át az élet-küzdelem legnehezebb megpróbáltatását, a betevő fát nélkülözését, s engedelmeskedjünk valamennyien a másokért való áldozatkészség legszentebb erkölcsi parancsának.

A szükség igen nagy legyen a segítség is gyors és elegendő. Nagyvárad város társadalma mutassa meg, hogy az ember-szeretetért nemcsak beszélni, a szenvedőkön nemcsak szánakozni, de cselekedni is tud.

Nagyvárad, 1913. december hó.

Rimler Károly,
polgármester

**A cipődivat
ujdonságai**

ARANYI

**cipőáruházába
megérkeztek.**

Telefon 512 sz — Telefon 512. sz.

Az új városatyák.

— Fotografiák. —

Az évfordulóval Nagyvárad város törvényhatóságának képe is sokban megváltozik. A városatyák legutóbbi választása sokakra hozott meglepetést, mert olyan bizottsági tagok is kimaradtak a törvényhatósági tagok közül, akik évtizedek óta befolytak a város ügyeinek intézésébe.

Különösen megfogytakozott a baloldal, akiknek sorait még az Ágoston Péter vezetése alatt kuruckodó s néhány tagból álló „hegypárt” sem pótolja. Ellenben szokatlannul és váratlanul megnőtt a jobboldal: a munkapárt, amely a többi között néhány igen értékes tagot nyert.

E helyen nem foglalkozunk a politikával s csak azon reményünket juttatjuk kifejezésre, hogy azok a férfiak, akiket mint új tagokat a választók a város piros asztalához ültettek, beváltják mindazon várakozásokat, amelyeket a polgárok megválasztásukhoz fűztek.

Alkalmoszerűnek tartjuk, hogy a város új „atyáit” rövid vonásokban bemutassuk olvasó közönségünknek.

1.

Inrik S. Zoltán.

Az elsőség őt illeti meg, mert az olasz választókerület polgársága pártkülönbség nélkül sorakozott melléje s impozáns megválasztása által dokumentálta bizalmát, elismerését iránta. És ez a bizalom és elismerés szól nem csak a papnak, de egyben a polgárnak is, aki bár szűkebb körben eddigi önzetlen törekvésével, buzgó működésével beigazolta, hogy lelkes, tevékeny munkása a közügyeknek s bátor harcosa minden olyan nemes törekvésnek, ahol az igazságot lehet és kell szolgálni.

Még aránylag elég fiatal, alig 52 éves, s már is eredményekben és sikerekben gazdag élet áll mögötte.

Előkelő család tagja s vérbeli nagyváradi, aki ismeri e város közönségét; ismeri a város és a polgárság bajait, óhajait, szükségleteit.

Kiváló szónok; bir mindazzal a jeles tulajdonsággal, amelyek lebilincselik a hallgatóságot; a szóvirágok helyett érvekkel, az igazság ellenállhatatlan erejével igyekszik meggyőzni ellenfelét és a vele egyformán gondolkodókat. E mellett kiváló, értelmjes, kellemes esengésű organuma is nagy segítségére van, hogy győzelemre vigye azt az ügyet, amelynek érdekében felemeli szavát.

Modora finom, előzékeny, jóságos s mindig derült, arca hű kifejezője a tiszta lélek nyugodtságának.

Mint pap, törhetetlen harcosa egyházának, de tiszteletben tartja embertársai meggyőződését.

Évekig a nagyváradi I. sz. papnövelde lelkiigazgatója volt s ezen állásából nevezett ki 1894-ben Hosszupályiba plébánosnak. Tizenkét évig volt ott híveinek igazi lelkipásztor, szolgálatkész oktatója, tanácsadója; az ő buzgalma, fáradozása el nem tagadható, a messze jövőre kiható üdvös eredményeket hozott a hitélet fellendítését illetőleg. Volt hívei ma is hálásan emlékeznek reá.

Ezelőtt hét évvel az egyházmegye főpásztorának körültekintő gondossága az egy-

házmegye egyik legnagyobb és legtekintélyesebb hitközségének élére állította: kinevezvén várad-olaszi plébánossá, majd szentszéki ülnökké és kerületi esperessé.

Idejövetele új életet teremtett a várad-olaszi katolikus hívek között; a hitélet fellendült.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága kiváló erős, tevékeny és buzgó tagot nyert benne, akinek működése javára válik a városnak és a város közönségének.

2.

Dr Thury Kálmán.

Élete legszebb idejében került be a törvényhatóságba. Életévei ugyan már jól benn vannak a 30-asban, de azért még mindég fiatal ember, mert — nőtlen s az eladó leányos mamák előtt jó parti számban van elkönyvelve.

Az ő apasága tehát tulajdonképen csak új évtől fog kezdődni.

Különben a mostani választásoknál már nem új jelölt volt, mert 3 évvel ezelőtt megkapta volna már a „városatya” titulust, ha nem lenne Nagyváradnak egy Kiss Dávidja, aki akkor alig pár szavazattal elhalászta előle a mandátumot.

Es óh a fátum! Néha hogy kerülgeti az embert. A mostani választáson ismét megjelent a mumus; Kiss Dávid személyében. Csak néhány szavazaton mullott, hogy nem ismétlődött meg a három év előtti eset.

Na, de ez a pár szavazat most még is bejuttatta Thury Kálmánt a város ügyeinek intézői közzé s bár csak három évig szól a bizalom, valószínűleg tagja lesz továbbra is a közgyűlésnek.

Meg is érdemli, mert szorgalmas, tevékeny munkás ember, aki városi mandátum nélkül is kivette részét már eddig is a közügyek körüli munkából.

Kiváló derék ügyvéd; ügyésze a ref. felekezetnek, pénztárnoka a Biharmegyei Casinónak és buzgó titkára az ügyvédi kamarának és végül nem tagja — a szaszadbótműves páholynak. Ez utóbbit azért említjük, mert ez megcáfolja a róla elterjedt ellenkező híresztelést.

Eddigi működése biztosíték, hogy kiváló, munkás tagja lesz a törvényhatóságnak is.

—ts.

TÜZPRÓBA az új tüzoltó autóval.

A déli korzó szenzációs látványossága.

A jövő hét valamelyik napján, a déli órákban megharsannak a tüzoltó trombiták a Bémer-téren. Mikor legnépesebb lesz a korzó, a tüzoltók be fogják mutatni a közönségnek az új tüzoltó automobilt és az elektro-létrát. Olyan pazar látványosság lesz, aminőt csak nagy tüzvések idején lehet látni Budapesten, természetesen a tűz borzalmas izgalomával fűszerezve.

Régi óhaja teljesült a tüzoltóságnak és régi szükséglet nyert kielégítést a tüzoltó autóval.

Tegnap érkezett meg s a nagyváradi pályaudvaron várja a bizottságot, hogy átvegyék. A város részéről Szontágh Gusztáv,

Miklós Jutka fényképészeti MEGNYILT
műterme

a Széchényi-téri kioszkban, az amerikai módszer szerint készült, új felfogású, művészi képek a legalkalmasabb, legméltányoltabb és legolcsóbb karácsonyi ajándékok.

Belányi Imre és Grácer Lajos vannak megbízva az átvétellel. Az autó 10 embert visz magával, hatalmas, erős kocsi, hátul körforgó szivattyúval van felszerelve, amely percenkint 1000 liter vizet képes munkába állítani. A vizsugar 25 méter magasságban is nagy erővel dolgozik.

Az automobilt nem elektromos erő hajtja, hanem benzin. Most várják még két autó megérkezését, amelyek elektro erőre lesznek berendezve.

Az autó legnagyobb alkatrésze az elektrolétra, amelyet egy gombnyomással 25 méter magasságig lehet kitolni. Ez a létra maga 42000 koronába került. Több mint 5 emelet magasságba képes rajta felmenni a tűzoltó és a sugarat innen bocsátani az égő házra.

Az autó átvételénél jelen lesznek a győri gyár megbízottai is, akik két hétig ingyen fogják kioktatni a tűzorséget az autó és a létra kezelésére. A próbák a tűzoltólaktanya udvarán lesznek s a főpróba a Bémer-téren, Grácer Lajos vezénylete alatt.

Dühöng az egyetértés a váradi tanítók között.

A nagyváradi kir. tanfelügyelőség elé érdekes fegyelmi kérvény került. Pataki Dávid nagyváradi tanító fegyelmit kért maga ellen, mert helyettese, Kiss Endre nem jól tanított.

A fegyelmi kérvénynek izgalmas előzményei vannak. A zsidó ünnepek alatt Pataki Dávid rábizta növendékei tanítását Kiss Endrére, aki az ötödiket és hatodikokat tanítja. Nyolc napon át hol 9, hol 10 órakor zúdult be Kiss Endre tantermébe az apró gyerekek serege. Ez a legnagyobb mértékben zavarta az V—VI. oszt. tanítási rendjét, de Kiss felebaráti és kollegiális előzékenységből szívesen magára vállalta a tanítást. Ugy gondolkodott, hogy ezzel felebaráti kötelességet teljesít, mert módot ad Patakinak, hogy templomba mehessen.

De természetesen elsőnek mindig a maga osztályait tekintette, a maga növendékeivel foglalkozott bővebben s bizony megtörtént, hogy esetleg az V. osztály anyagába tartozó földrajzi kérdést tette fel a Pataki növendékeinek, akik lejjebb járnak.

A zsidó ünnepek elmúltával az iskolaszék ülést tartott, amelyen Pataki szót kért és tanítványai elbeszélése alapján megvádolta Kiss Endrét, hogy elhanyagolta a növendékeket. Sőt azzal vádolta, hogy Kiss Endre megkérdte a tanulókat:

— Ki vett nálam könyveket? ki vett tőlem irkákat, ceruzát, rajzlapot?

Akik vettek, azok jó kalkulust kaptak. Az iskolaszék ülésén Kiss Endre önzetesen utasította vissza a vádat és mélyen fájlalta, hogy kollégialis szolgálatkészségét így hálálják meg. A tanítói becsület meghurcolását látta a vádolásban.

Az iskolaszék ülésén vihar tört ki, pro és kontra beszéltek a kollegák, míg végre a tanfelügyelő döntött az ügyben.

Mivel a vádat nem látta igazolva, a fegyelmi vizsgálatot nem rendelte el. Hogy azonban az édes küzdelem a derék tanítók között mindezek után sem lankadt, azt nem nehéz kitalálni.

A vármegye szerdai ülése.

Az első szakosztály ülése.

Tegnap délelőtt a vármegye első szakosztálya tartott ülést, melyen a szerdai közgyűlés legfontosabb ügyeit tárgyalták le. Az ülés iránt általános érdeklődés nyilvánult meg, mert tulajdonképpen ezen a szakosztályon dőlt el az összes lényegesebb ügyek sorsa.

Az elnöki széket Pally Lajos elnök foglalta el. A betegen fekvő alispán helyett Keszthelyi Zoltán referálta az alispáni ügydarabokat.

Elsősorban a törvényhatósági távbeszélő hálózat dolgában bejelentette a főjegyző, hogy a szeptemberi közgyűléstől megbízást nyert az alispán a telefonhálózat építéséhez szükséges költsön megszerzésére. A dolog igen sürgőssé vált, mert már eddig 70000 koronát vettek igénybe erre a célra más alapokból. Az összes költségekre 180,000 korona költsönre van szükség.

Az alispán a bekért ajánlatok közül legelőnyösebbnek találta a Pesti Hazai Takarékpénztár ajánlatát, melyet elfogadásra ajánl.

Miskolczy Ferenc főispán azt hiszi, hogy ezt az összeget, tekintettel a megváltozott pénzvisszonyokra a helyi pénzügyektől is meglehetően szerezni.

Keszthelyi Zoltán szerint a pénzvisszonyok nem oly kedvezőek még, hogy oly előnyös feltételek mellett tudnának pénzt adni helyi intézetek. Addig pedig, míg a helyzet lényegesen javul, az ügyet nem lehet szüneteltetni.

A főjegyző szavai után a javaslatot elfogadták.

Ezután a politikai természetű átiratokat az előadók javaslata alapján rövidesen tudomásul vették.

Torontál vármegyének a munkásbiztosító intézmény reformja tárgyában küldött átiratát tudomásul vették. A tudomásulvételt Miskolczy Ferenc főispán ajánlotta azzal az indoklással, hogy a miniszterelnök már határozottan megígérte a reformot.

Sáránd község felosztott képviselőtestülete helyett Keledi Jenő községi jegyző, mint miniszteri biztos bejelentette, hogy a testület felfüggesztési ügyében eljár és az ártézi-kut furatását megkezdték.

Bedő község képviselőtestülete a vármegye többszöri felhívására sem hajlandó a már közveszélyes jegyzői lakot felépíteni. Az előadó javasolja, hogy oszlassák fel a makacs-kodó testületet.

Miskolczy Ferenc főispán javasolja, hogy újból figyelmeztessék a községet és ha akkor sem tesz eleget a rendelkezéseknek, akkor függeszessék fel.

A javaslatot elfogadták.

A nyimesdi bíró ellen többen panaszt adtak be amiatt, hogy a bíró a község tulajdonát képező koresmában házi kezelés mellett méri a bort.

Az állandó választmány úgy intézte el a panaszokat, hogy felhívta a községet a koresma bérbeadására, mert a bormérést nem tartják a bírói állással összeférhetőnek.

A zárórara vonatkozó szabályrendelet elkészítésével egy bizottságot bízott meg a választmány. A bizottság tagjai az alispán elnöke alatt Wallner dón, Csanády Jenő, Wertheimstein Henrik.

Az új szabályrendelet ügye után áttértek a legutóbbi járványos időszakban teljesített orvosi teendőkre. A multak tapasztalata arról győzte meg a vármegyét, hogy a főorvos teljesen képtelen minden nagyobb járvány alkalmával kiutazgatni a vármegyébe. Ezért elhatározták, hogy a főorvos mellé még egy alorvosi állást rendszerezszenek.

Gerlán Gábor és dr. Varga Ákos aljegyzőket és Fichtner Gyula szolgabíró szolgálati éveik után magasabb fizetési osztályba léptették elő.

Erkenéz község képviselőtestülete arra kéri a vármegyét, hogy nagyközséggé fejlessék. A községnek azonban pénze nincs, arra kéri tehát a vármegyét, hogy a költségeket az államtól szerezze meg. A község kérelmét pártolólag fogják felterjeszteni a miniszterhez.

Több kisebb jelentőségű ügy letárgyalása után áttértek Drágánfalva község jegyzői lakás dolgaira. A község háza ma valószínűleg életveszélyes. A főszolgabíró arra kéri a vármegyét, engedje meg, hogy addig, míg kijavítják a lakást, a jegyző Belényesen lakjék. A főszolgabíró kérelmét elutasították, ellenben felhívták a kultuszmenőki hivatalt, hogy vizsgálta meg a község házat és intézkedjék annak sürgős kijavítása iránt.

Ezzel az ülés déli egy órakor véget ért.

HUMOR.

*

A VÉGEREDMÉNY.

A házasságközvetítő nagyon melegen ajánl egy »partit« a fiatalembernek, de az kézzel-lábbal til takozik.

— Nem, nem kell! Ki van zárva!

— Miért?

— Mert a leány sánta és én egy sánta nő nem veszek el!

— No hallja — felelt az ékesszóló üzletember

— hát ez is egy kifogás? Mondok valamit magának! Tegyük fel, maga elvesz egy leányt feleségül, aki nem sánta. De mit tesz Isten: a leány három nappal az esküvő után leesik a lépcsőn és — kitéri a lábát. Hát lássa, maga nagyon megijed, a felesége nagyon szenved, az orvosnak kell fizetni horribilis honoráriumot, egy vagyon megy el patikára és a felesége — sánta marad. Ha ellenben elveszi ezt a leányt, nincs ijedtség, a feleségének nem lesznek fájdalmai, nem kell az orvosnak fizetni, patika sem

TELEFON 10-70.

LIFT.

TELEFON 10-70.

MODERN FOTOGRAFIA

DAJKOVITS

SPECIALISTÁJA

Nagyvárad.

Sas-palota.

kerül pénzbe, mindezt megkíméli és — a végeredmény ugyanaz!

A LEENDŐ SÓGOR.

— Bácsi, a papa azt mondta, hogy szeretné, ha maga megkérné a Margit néném kezét.

— Igazán? A papa mondta? Jaj de kedves, derék, jó fiu vagy te!

— Igen, mert azt mondta még a papa, hogy ha a bácsi kosarat kap, akkor nem fog nálunk annyit lábatlankodni.

A JÓ ÓRA.

Órát vásárolt a vevő. Az órás nem győzte eléggé dicsérni a portékáját s kijelentette, hogy az óranak amelyet elad, nem lesz soha semmi baja, amíg csak él a vevő.

Vagy három nap múlva dühösen állított be a vevő az óráshoz:

— Kérem az óra elromlott!

— Hát az elő szokott fordulni! — felelte hideg vérrrel az órás.

— Micsoda beszéd ez! Hiszen ön jóállást vállalt, hogy az óranak nem lesz semmi baja, amíg csak élek!

— Na igen, csak hogy amikor ezt mondtam, ön nagyon rosszul is nézett ki!

A TEVEKENY ANYÓS.

— Látod Pista, milyen jó, hogy a mama itt van nálunk. Mennyit tesz, vesz! El lehet mondani, hogy a mama itt, a mama ott, a mama mindenütt.

— Ühüm. Csak hogy mégis mindig csak itt van.

A KÖLTŐ TARTOZÁSA.

Egy ifju és eléggé ismert nevű költő, akinek azonban rendezetlen anyagi viszonyai legalább is olyan híresek, mint jól rendezett verssorai, büszkén jelentette ki a napokban a törzkávéházban:

— Na, most kiadom összes műveimet. Ezzel tartozom az utókornak.

— És — jegyezte meg kesernyés mosolylyal valaki — gondold, hogy ebből azután kifizetheted, amivel tartozol a jelenkornak?

A JÖVŐ TÁRSADALOM.

Marci: Rettenetes ez az állapot, a melyben mi eselődök vagyunk. Mindig csak másnak dolgozunk. A huszadik században!

Andris: Jobb is lesz majd a szociálista rend! Megmondta Ágoston nagyságos elvtárs ur is, hogy ha ő lesz a követünk, mindnyájunknak meg lesz a maga külön eselédje!

Károlyi Imre gróf a Magyar Bank elnöke. Budapest, dec. 13.

A Magyar Bank igazgatósága ma ülést tartott, melyen a megüresedett elnöki állásra gróf Károlyi Imrét választották meg. Alelnökül Elek Pált és Herzog Mór Lipót bárót választották meg.

SZÍNHÁZI ÉLET.

— Költői álmom. —

(Gajdzsinszky Pál, a szegény karbeli tenorista megkapta az amerikai százezreket. Kivándorolt Galiciába s visszavásárolta lengyel övéi omladozó kuriáját. Meglátogattam. Az ősi kuria egy szeszgyár tövében dűledezik, fölöttünk a bus lengyel nap vöröslök, lugasban ülünk s piros pálinkát iszogotunk.)

— Most már boldog ugye?

— Nem. Van még egy vágyam! . . .

Elértem mindent! Nézze: aranyrudak támogatják az ősi házat, aranyfejű rózsák hintáznak a kertemben, lengyel tudósok írják a familiám történetét, a konyhámban zsirral főznek, a ruhám nehéz az arany paszománttól, nézze: még a körömöm is aranyos szegélyű és mégis van még valami, ami ezeknél is többet ér, amit nem tudok elérni.

— Ugyan mi az?

— Szeretnék váradi tenorista lenni! . . .

Ne nevéssen ki kedves Szerkesztő ur. Oda adom minden gazdagságomat, lemondok a lengyel nemességről, oda adom még a pincémet is, csak vigye keresztül, hogy első tenorista lehessenek a váradi színházban.

(Lázban suttogja szegény): Nem akarom, hogy megtudja valaki, de már hamis hangszallagokat tettem be a torkomba. Igértem egy amerikai gégespecialistának ötvenezer dollárt, ha előállít a recegehártyákból öt magashangu hangszallagot. És sikerült! . . . A hamis hangokat reggel beteszem a torkomba, egész nap használom őket, este kiveszem, megöblítem szublimátos vízben, a párnám alá teszem és éjjel arról álmodozom, hogy fenomenálisan énekelek velük a Szigligeti-színházban! . . . Tudja kedves Szerkesztő ur, ilyenkor azt hiszem, hogy álmodom. Lelki szemeim kinyílnak, látom Medgyaszai Jenőt sápadtan, sárgán ülni, Erdélyi Miklós, szeretett direktorom tíz éves szerződést lobogtat felém, a függetlenségi párt városatyává választat, a nők szeretnek és — szóval kocsin visznek haza, mert a magam lábán nem tudok hazamenni a diadal mámorától.

— Nem mutatná meg nekem azokat a hamis hangszallagokat.

(Kiveszi.)

— Nagyon ismerősek . . . Nem valami váradi tenoristák voltak? . . .

— Gyanusítani akar, hogy talán én —

— No hallja, egy lengyel nemes megengedheti magának azt a luxust, hogy ne a maga hangszallagait koptassa. Különböztet, én már hallottam ezeket a hamis hangokat a váradi színpadon.

— Sokszor?

— Ajjé! éppen eleget, hogy most rájuk ismerjek.

Egészen jól fejtett példányok. Kövéresek. Ez a harmadik már repedt egy kicsit.

Ez meg milyen nehezen emelkedik! . . . Borzasztó. Maga nem vette ezeket észre?

— Nem.

— De miért van úgy megijedve? . . . Egészen elfehéredett; olyan sápadt, mint a sürtvér.

— Szörnyü . . . Szörnyüség! . . . Borzasztó az, amit nekem mond most Szerkesztő ur! . . .

— De miért?

— Miért, miért? . . . Azért, mert ezek a hangok . . . ezek a szallagok . . . nem is hamisak, ezek a szallagok igazi tenorista szallagok . . . ezeket én használom már . . . tíz-tizenöt-husz éve, husz éve uram és ön most rájuk ismert, leleplezett, elárul, tönkre tesz! Tudja a titkomat és én önt most vagy megölöm, vagy vehetem kezembe a koldusbotot . . . Hát inkább legyen kevesebb a földön egy ujságíróval, mint egy hamis tenoristával! . . .

(Le akar löni. Rám lö. Már érzem mellemen a golyó hideg acélhegyét, amikor végigborzongat a hideg és fölébrednek. A mellemen cincog egy éhes egér.)

— No né mi nem lesz egy egérből az ember álmában! . . .)

Satyr.

U. i. A gyengébbek kedvéért kijelentem, hogy Gajdzsinszky Pál a legtisztábban énekel.

Gyilkosság a koresma előtt.

Halálos fejszecsapás.

Zsigmond Vince paptamási lakos a szövetkezet koresmájában mulatozott a múlt év november 12-én több legénytársával. Jók kedvük volt, Zsigmond Vince különösen nagyban mutatta a virtust. Hol az egyik, hol a másik legénybe kötött bele, addig-addig, míg a felbőszült legények egyszerűen ki-dobták a koresmából.

— Megálljatok legények, megbosszulja ezt még Zsigmond Vince, — mondotta.

Nem is ment messzire, csak a szomszédig.

Az udvaron talált egy fejszét, s azzal ment vissza a koresmához. Az ajtó zárva volt. Zsigmond Vince eszeveszetten kezdte döngötni a fejszével a koresma ajtóját.

Egyik legény, Szabó József kiment, hogy majd lecsendesíti ő a fiut.

— Ne okoskodj Vince, mondotta. Tedd le azt a fejszét, gyere be.

— Nem megyek. Hagyj békét, mert megkeserültek valamennyien, hogy a falu csufjára kidobtatok a koresmából.

Szabó József hiába csitítgatta. Még annál dühösebb lett a társa. Félt, hogy bajt csinál és el akarta venni tőle a fejszét. Ez volt a szerencsétlenül járt legény veszte.

Zsigmond Vince megforgatta kezében a villogó baltát és Szabó József már hiába igyekezett menekülni. Lecsapott fejére a fejsze és véresen bukott a földre a legény. Zsigmond Vince azután elmenekült.

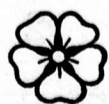
Győződjön meg róla, hogy a

Kolozsvári „Kristály” Gőzmosógyár

FEST • TISZTIT • MOS • A LEGSZEBBEN.

Az ország több mint negyven nagyobb városában képviselve.

FONTOS! Nagyvárad: Zöldfa-utca. Weisz Bernáttal szemben.

A legények a jalkiáltásra elősiettek a kocsimárból és hazavitték szegény Szabó Józsefet.

Hat hétig volt élet-halál között. Az orvosok mindent elkövettek, de nem lehetett megmenteni. December 22-én belehalt a fejzecsapásba.

Zsigmond Vince tegnap felelt tettéért a nagyvárad esküdtbírósa előtt, mely Vámosy Mihály elnökletével tárgyalta a gyilkosságot.

Az esküdtek bűnösnek mondták ki a legényt, mire a bíróság halált okozó súlyos testi sértés büntetéseért 5 évi fegyházra ítélte Zsigmond Vincét, aki az ítélet ellen semmiféle panaszt nem jelentett be.

A legény nem volt vizsgálati fogságban, most azonban a bíróság elrendelte azonnali letartóztatását.

Uri Jehennemü, «FOWNES»
keztyü, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPO

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

..HIREK..

Tájékoztató.

Dec. 16. délután 5-kor a Kath. Kör vetítő estéje.

Dec. 18. délután fél 7-kor az Urak Mária Kongregációjának összejövetele.

Kérelem a katolikus társadalomhoz.

A XII. Országos Katolikus Nagygyűlés tárgysorozatában a munkanélküliség enyhítésére vonatkozólag is fogadott el határozati javaslatot. E határozati javaslat oda irányul, hogy az Országos Katolikus Szövetség a keresztényi szeretet nevében kérje fel a püspöki kart, a társadalmat, hogy az előforduló munkákat lehetőleg most adják ki, amikor kétszeresen segíthetnek a nyomorgókon, amikor a kellő időben nyújtott testvéri segítő kézzel az Egyháznak sok eltévedt fiát vezethetik vissza Krisztushoz. Régóta nem rendítette meg Szent István biróalmát olyan hatalmas gazdasági válság, amilyen az egész éven át való háborúskészenlét s a két éven át tartott rossz termés következtében most szakadt reánk. A fővárosban úgy, mint szerte az országban virágzásnak indult vállalatok ezrei és ezrei egymásra buktak, mert megszűnt a hitel, minden gazdasági élet és gazdasági haladás előfeltétele. Ha a gyárosok, kereskedők, más

munkaadók üzeme aláhanyatlak, természetes, hogy a beállott gazdasági válság a munkásnép százazekreinek az assztaláról sodorta le a mindennapi betevő falatot.

A katolikus társadalom élő lelkiismerete előtt sohse volt idegen az ország népeinek szociális, gazdasági nyomorúsága. Az egymásra utalás, egymás segítése a felebaráti szeretet fényével van beírva a katolikus világ lelkébe. Bizonyára most is felsajog a Krisztus hitében megerősödött lélek, mikor fölszakadozni látja a társadalom anyagi romlásának sebeit, mikor az adventi borulatban az utcák felől munkanélküli tünetök szomorú kiáltozásait hajtja ablakán át a téli szél. Katolikus társadalom, ki első vagy minden jóban, minden kötelességteljesítésben, mellyel Isten és embertársaid iránt tartozol, siess a nyomorgók segítségére kétszeresen segít, ki gyorsan segít s aki szükségleteit most teljesíteti a dolograváró munkás kezekkel nemesak azt nyeri el, amire szüksége volt, hanem lelkiismerete a jótett melegségével is megtelik. S a fölsegített munkásnép szívében is kigyul a megértés, hála és felebaráti szeretet fénye s ha kihamvadt volna a hit az Egyház és Krisztus iránt, úgy az is föllobog szívében ismét, mikor megérzi a katolikus társadalom segítő jobbát.

Az Orsz. Kath. Szövetség.

A TISZÁNTUL NAPTÁRA.

A tavalyi szerény, tapogatósszerű kísérlet után az idén pompás, albumszerű naptárral kedveskedik olvasóinak a Tiszántul.

Hónapok munkásságának eredménye lesz ez a hatalmas, 200 oldal terjedelmű kötet. A szokásos naptári részen kívül közölni fog szépirodalmi dolgozatokat, verseket, elbeszéléseket, lesznek ismertető cikkek Nagyvárad katolikus sajtójáról és más katolikus intézményeiről, végül közölni fogjuk Bihar megye és Nagyvárad teljes címtárát.

Az albumot körülbelül 30—35 szebbnél szebb kép fogja díszíteni, az első kép pedig valószínűleg múmelléklet-számba megy.

A Tiszántul naptárát minden előfizetőnk ingyen kapja meg január 1-én. Új előfizetők, akik egy évre előfizetnek, vagy kötelezik magukat, hogy a lapra legalább egy évre előfizetnek, szintén ingyen kapják meg naptárunkat.

A hirdetési rovatba még pár napig felvesz hirdetéseket a Tiszántul kiadóhivatala.

* A főispán hivatalvizsgálaton.

Lázás izgalommal készülnek Tenkén és Magyarcséken a főispáni hivatalvizsgálatra. Mikolezy Ferenc főispán a jövő héten keresi fel a két főszolgabírókat a szokásos vizsgálat megtartása végett. A két járással aztán véget is ér a főispán-futás és kezdetét veszi a központ megvizsgálása.

* Kérelem a főtiszt. plebános urakhoz és az iskolák vezetőségéhez.

Karácsony szent ünnepére az irgalmas szívek jóvoltából a szegényebb iskolásnövendékek az Ur Jézus nevében ruhát, cipőt, sapkát kapnak, hogy a tél hidege ellen védve legyenek. Arra kérjük a főtiszt. plebános urakat, s az iskolák vezetőségét, hogy szíveskedjenek ezen tárgyak készítését olyan mesterekkel eszközölni, kik a Kath. Népszövetségnek tagjai. Legcélszerűbb e tekintetben a Népszövetség vezetőségéhez (Szilágyi Dezső-utca 5.) fordulni akár személyesen, akár levelezőúton s a vezetőség kész örömmel ajánl megbízható mesterembert.

* Felolvasások a nyilvános könyvtárban.

Enlítettük, hogy a tél folyamán a nyilvános könyvtár vezetősége két heti ciklusokban felolvasásokat rendez. Tegnap kellett volna az első ilyen felolvasó ülésnek megkezdődnie. Azt azonban tekintettel a törvényhatósági bizottság még mindig tartó ülésére, egy héttel elhalasztották.

* Az idei lourdesi gyógyulások a vetítőesten.

Kedden előkelő fővárosi vendége lesz a Katolikus Körnek. Dr. Weimann Sándor budapesti siseki főgimnáziumi tanár fog előadást tartani az idei lourdesi gyógyulásokról. Dr. Weimann Sándor hosszabb időt töltött a világhírű kegyhelyen, ahol személyes tanúja volt sok csodás gyógyulásnak. A gyógyulásokról érdekes és meggyőző, hatásos előadásokat tartott már Budapesten, ahol óriási közönség előtt bizonyította be a gyógyulások csodás voltát. Kedden, a vetítőest keretében fogja dr. Weimann Sándor megtartani előadását, amely előreláthatólag óriási közönséget fog vonzani a Körbe. A gyógyulásokat vetített képekben is be fogja mutatni. Az előadás 5 órakor veszi kezdetét.

* **Tanári kinevezés.** Erődi Béla premontrei-rendi kanonokot, ki a nagyváradai főgimnáziumnál eddig mint okleveles helyettes tanár működött, dr. Takács Menyhért, jászóvári prépost-prelátus rendes tanárrá nevezte ki.

* **Köszönetnyilvánítás.** A Szent László menedékház egylet pénteki közgyűlésén Bundala Mihály elnök bejelentette, hogy a főtisztelendő Káptalan tagjai az egylet részére a következő adományokat tették: Dr. Belopotoczky Kálmán 50 K, Grócz Béla 40 K, Spett Gyula 40 K, Fetser Antal 50 K, Fraknoi Vilmos 40 K, Gróh Ferenc 40 K, Bundala Mihály egy hizott sertést, Gabrielly Lajos 100 K, Kny Antal 20 K, dr. Vucskiss Gyula 40 K, dr. Kollányi Ferenc 40 K, Széchenyi Jenő 20 K, dr. Lányi József 40 K, Bielik Imre 40 K, dr. Karácsonyi János egy hizott sertést. A nemes szívű adakozók fogadják az egylet hálás köszönetét.

* A tűzoltószövetség gyűlése.

A biharvármegyei és nagyváradai tűzoltószövetség választmányja folyó évi december hó 14-én, vasárnap délután 4 órakor Nagyváradon a városi székház bizottsági termében ülést tart. A gyűlés tárgya: A tűzrendészeti

Segelcsöbber bevasárlási-firás
HELLER és DEUTSCH
új nagyváradhaza
Zöldfa utca 21/sz. Nagyvárad.

Női amerikai cipő	9 kor.
Női divatos Lisse	7 „
Férfi Lissé v. box	9 „
Férfi amerikai	12 „
Gyermek box faszeges	3 „
Gyermek box csizma	5 „

felügyeletről alkotott szabályrendelet életbe léptetése folytán szükséges további intézkedések megállapítása.

*** Leérkezett a nyugdíj szabályrendelet.** Megirtuk, hogy a vármegyén nézeteltérések merültek fel az iránt, hogy az új nyugdíjszabályrendelet lehet-e már a decemberi közgyűléseket alkalmazni vagy sem. A szabályrendelet tudvalevőleg jóvá van hagyva, azonban nincs záradékolva, mert a miniszter stílárius módosításokat rendelt el. Több tisztviselőnek az volt a nézete, hogy kormányválság esetén az új miniszter nem fogadja el elődjének jóváhagyását és nem záradékolja a pótlásra leküldött szabályrendeletet. A vármegyén annakidején azonnal pótolta a miniszter által kifogásolt hiányokat és felküldte záradékolás végett. Minden attól függött tehát, hogy leérkezik-e a záradékolás szabályrendelet még a decemberi közgyűlésre vagy sem. Tegnap aztán minden kétséget eloszlatott a miniszteri intézkedés. A szabályrendelet ugyanis leérkezett minden kísérő rendelet nélkül a nehezen várt szavakkal.

JÓVÁHAGYOM.

Budapest, 1913. dec. 11.

Rakovszky s. k.
miniszteri tanácsos.

Igy sem a szerdán tartandó közgyűlésen sem pedig a hétfőn tartandó nyugdíjbizottsági ülésen semmi kifogás sem merülhet fel az új szabályrendelet alkalmazása ellen.

*** Fleischhackker Gyula a könyvtár alapítótagja.** Emellettük már, hogy Fleischhackker Gyula értékes könyvtárát szekrényestől együtt a városi nyilvános könyvtárnak ajándékozta. Az ajándékozás ügyével most foglalkozott a könyvtár bizottság s Fleischhackker Gyulát, akinek az ajándéka meghaladja az 1000 koronát a könyvtár alapítói közé sorozta. Az erről szóló dekrétumot a napokban küldi el a polgármester Grácba a könyvtár derék pátrónusának.

*** A Szigligeti-Társaság Eötvös-ünnepe.** Nagyvárad irodalmi társasága, a Szigligeti Társaság, jövő vasárnap, a hó 21-én tartja ez idényben második felolvasó ülést, amelyet a magyar kultúra halhatatlan alakja: Eötvös József báró emlékének szentel. A felolvasó ülés műsorán dr. Vueskies Jenő tanár tanulmánya szerepel Eötvös József báróról; azután pedig a Társaság fölkérésére Polgár Mariska, a Szigligeti Színház művésznője mutatja be a nagy író néhány remek költeményét.

*** Vetített-kép előadás a Kath. Legényegyletben.** Ma délután 5 órakor a Kath. Legényegylet helyiségében „Az Egyház üdvözléséről” előadást fog tartani vetített képek kíséretében Gálffy Sándor egyetemi igazgató. Belépti díj nincsen. Az egylet támogatóit szívesen látja az igazgatóság.

*** Ingyen kenyér Olasziban.** Ma, vasárnap d. e. az olasz részén lakó munkások között 100 kilogramm kenyéret osztanak ki a toloncház udvarán.

* A Kaszinó Szilveszteri estélye.

A rendezőség már elkészült a Kaszinó Szilveszter-éjszakai estélyének műsorával. Már annyit előre is elárulhatunk, hogy nem a sablonos módon fog lefolyni, mert nem lesz sem hangverseny, sem egyfolytában tartó kabaret vagy tánemulatság, széksorok sem lesznek felállítva a terem közepén, ami bizonyos ünnepélyességet kölcsönözne az egésznek, hanem könnyed, vidám formában, a tréfa jegyében lesz tartva az egész. Az egyes számok jellege humoros. A konferenciák szerepét dr. Konrád Jenő fogja betölteni, aki ugyanesak fog gondoskodni, hogy sok ötletes tréfával vidítsa fel a társaságot. Puky Miklósné urnő kuplékkal fogja a közönséget gyönyörködtetni. Kiss Valika kisasszony füttyölni fog. Lesz egy gyorsrajzoló is, ennek nevét azonban még titokban tartják. Lesz egy remek énekszám Szántó Irén kisasszony a zeneakadémia opera szakosztályának végzett hallgatója fog opera részleteket énekelni. Csapó Ilonka, Szücs Lilike, Csapó Margitka és 3 fiatal táncos komikus táncot lejtenek. Kiss Valika kisasszony és dr. Fekete Ferenc egy angol táncot táncolnak. A kis teremben ólomöntés és jóvendőmondás lesz. Az ezt vezető hölgyek neveit később közöljük. Pont 12 órakor történik meg ezután egy eleven szerenese malaenak kisorsorlása s ekkor a sok „boldog új év” kívánás után, 1914-ben kezdődik a remélhetőleg kiváló kiviradtig egyfolytában való tánc.

*** Lopás.** Lindenfeld Márton Teleki-u. 39. sz. lakásának pinceajtójáról a múlt éjszaka a zárat ismeretlen tettes lefeszítette s mintegy 50 korona értékű különböző ruhaneműt és vágott fát ellopott.

* Élet-halál harc egy sertéssel.

Izgalmas jelenet játszódott le tegnap a birkakeresztési közszékháza udvarán. A közszékház sertéseljárási etetésre hajtották ki a tenyészkant. Etetés közben Lakatos Sándor nagygazda botjával az evő állat felé csapott, mire az dühösen rontott a gazdára. Hiába védekezett Lakatos, az állat földre teperte s hatalmas agyarával felhasította. A közszékházából rémülten futottak segítségére az életveszedelemben lévő embernek. Alig tudták kiszabadítani a szorongatott helyzetben lévő embert. A súlyosan sérült gazdát be szállították a kórházba.

*** A városi dispenseire.** November hóban a városi tüdőbetegek gondozó intézetében jelentkezett 50 új beteg. Gondozás alatt állott összesen 119 beteg 357 családtaggal. A rendelések száma 495 volt. Lakásvizsgálatot végzett az intézet 57 esetben. Az új jelentkezők közül 14 esetben vizsgáltak köpetet, ebből 4 pozitív, 10 negatív volt. — Kölesön adott az intézet 4 deiweiller üveget. Fertőtlenítést eszközöltek elköltözés 15, elhalálozás folytán 2 esetben. Kiszolgáltattott az intézet 110 liter tejet, 161 kg. húst, 282 kg. kenyeret, 9 kg. zsírt, 107 kg. főzeléket (liszt, kukor, rizs, borsó lenese stb.) A kiosztott élelmiszerek értéke 745 korona 08 fillér. Lakássegély 6 esetben, tüzfasegély 9 esetben, 95 korona 40 fillér értékben. A betegnek 4 esetben a gyulai kórházba.

pavillonjába való utazás alkalmával utiköltiséget (12 korona) összesen 106 korona 40 fillér értékben. A havi segélyezés értéke összesen 841 korona 48 fillér volt. Tekintettel a tekintettel a „Tüdőbeteg gondozó Intézet” nemes céljára, kéri a nagyközönséget, hogy munkájukat anyagilag támogassa. A szíves adományokat a Tüdőbeteg gondozó intézetbe (Teleky-utca 44. a sz.) kéri küldeni.

* A Csarnok sétatangversenye.

Ma, vasárnap délután tartja a Kereskedelmi Csarnok a kiváló karnagy, Frycsaj Richárd dirigálásával s a honvédszenekar közreműködésével az idei 5-ik sétatangversenyét. A tangverseny műsorát Beethoven, Mozart és Schubert műveiből állította össze a rendezőség. A felső kereskedelmi iskola szegény tanulóinak javára rendezett tangversenyt úgy a Csarnok-tagok, mint a honvéd tisztikar felelőségeikkel együtt ingyenesen látogathatják. Mások 1 korona belépődíjat fizetnek. A helyőrségi nem honvédtisztek s felelőségeik a belépődíj felét fizetik csak. Buffetről gondoskodva van. A klasszikus tangverseny ezután is d. u. 5 órakor kezdődik. Tíz éven alóli gyermekek a tangversenyt nem látogathatják. A rendezőség az egyes számok tartama alatt a terem ajtóit zárva tartatja.

* Drámai délután a jogakadémiaán.

Közöltük már azt a szép és változatos műsort, amellyel a jogakadémiai olvasóköri, ma délután 5 órakor ünnepélyt rendez. A műsor egyes számai a világirodalom klasszikus drámáiból vett szemelvényekből van összeválogatva s ügyesen van közük illesztve Molière egy vigjátékának drámai jelenete is. Az előadáson a szereplő mindvégig Gara Ernő joghallgató lesz, aki eddig is meglehetősen tehetséget árult el a szavalás terén. Az előadásra belépő jeggyel lehet menni, melyet mindenki 1 koronáért válthat a pénztárnál.

* Elintézett rabbi ügy.

Csaknem egy évi huza-vona után tegnap végre elintézést nyert az érmihályfalvi rabbi ügy. Tudvalevőleg a rabbi személye körül nem tudtak a hívek megállapodásra jutni. Az intelligens elem olyan egyént akart rabbinak választani, aki az ő igényeiknek felel meg. A másik párt Schönfeld Bernátot az elhunyt rabbi fiát akarta, Schönfeld ellen azt a kifogást hozták fel, hogy még magyarul sem tud tökéletesen és emellett még bölgyel is kereskedik. Sehogy sem tudtak a pártok megállapodásra jutni. Az elnökség választás utján akart véget vetni a harcnak, azonban az első választás alkalmával kénytelen volt a választást vezető elnök felfüggeszteni az eljárást, mert szabálytalanságokat követtek el. Erre új választást rendeltek el. Az új választást tegnap tartották meg és 12 szavazat többséggel Schönfeld Bernátot választották meg.

* Vitaestély az önálló vámterületről.

Az Ipartestületi Asztaltársaság vitaestélyének programjában közbejött akadályok miatt némi változás történt, amennyiben a f. hó 16-án, kedden este 8 órakor tartandó összejövetel alkalmával a munkásbiztosítási ügy helyett a magyar közdaságügy legnagyobb kérdése, az önálló vámterület fogja vita tárgyát képezni. Ismerve az ügy előadójának dr. Oláh Béla kamarai fogalmazónak kiváló szakképzettségét, széleskörű tudását, a vitaest igen magas színvonalúnak ígérkezik.

Nagyvárad Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság

Nagyvárad, Össi-tér.

Gazdasági gép-, eke- és keskenyvágányu vasutak gyára; vasszerkezetek, közlőművek, gépjavitó-műhely, műszaki-iroda.

Telefon 340. sz.

* **A moziszeccsek** királyát fogjuk látni Nagyváradon. Az *utolsó bohém* előadását nagy áldozat árán szerezte meg Székely Jenő, de a publikum roppant hálás lesz érte. Láttuk Budapesten az Appolóban ezt a szeccset. A szöveg mindvégig frappáns, szellemes, ötletes. De nem ez teszi mondhatnók klasszikussá. Hanem Nyáray Tóni. Embernek még nem adatott kedvezőbb szerep, hogy önmagát játszassa meg a színpadon. Gyönyörűség látni, hogy az öregedő bohém fölényét, fájdalmát, keserű jókedvét, szerelmes pillanatait hogyan mutatja be. Nyárai játszik a közönséggel és sirtak nevettek Pesten két hónapon át a moziban. Ahogyan ő akarta. Ajánljuk azok figyelmébe, akik szeretik a tiszta, erotikától, obscén viccektől mentes művészetet.

* **A m. kir. nagyváradai honvéd zenekar** ma, vasárnap a Fekete Sas kávéházban Frycsaj karmester vezetésével hangversenyt rendez a következő műsorral: 1. Induló a «Három feleség» c. optt. Lehár. 2. «Téli viharok» keringő Fucik. 3. Nyitány a «Makrancos hölgyek» c. optt. Lincke. 4. Egyveleg «Carmen» c. op. Bizet. 5. Ábránd «A tévedt nő» c. op. Verdi. 6. Egyveleg az «Artatlan Zsuzsi» c. optt. Gilbert. — Szünet. — 7. «Hunyadi» nyitány. Erkel. 8. «Poem muzical» román ábránd. Bre-diceanu. 9. Spanyol keringő Morena.

* **Tánciskola.** Antalffy Margitka országos hírű balletmesternő a téli tanfolyamának két osztályát most nyitja meg. A felnőttek kolonját szombaton, a hó 29-én este 9 órakor, a deákkolont hétfőn, december hó 1-én este 7 órakor. A tanfolyam 3 óra terjed. A tananyag felöleli az összes divat-táncokat a Tangóval együtt. A már táncolni tudók részére külön *Tangó kurzust nyit.* Minden vasárnap délután és este nagy boszton gyakorló kolon. Beiratás és értekezés Teleky-utca 3. szám. I. emelet egész nap.

Karácsonyi olcsó vásárra kárakatom megtekintését kérem.

Legkedvezőbb alkalom utóértetetlenül olcsón vásárolni

arany, ékszer és mindenféle órát

Szilágyi Géza és Társánál

Rákóczi-ut 4. Telefon 630.

Vidékre választékot küldök.

x **Érdekében áll mindenkinek pénzt megtakarítani** ha bevásárlást óhajt eszközölni a téli idényre, előbb kereste fel az **Ungerleider Salamon** üzletét Szent János-utca 4. szám alatt, a hol férfi, női, gyermek trikók, lélekmelegítők, szövetek, kesztyűk, harisnyák, kamásnik, továbbá csipkék, szallagok, himzések mélyen leszállított árban beszerezhetők.

x **Csodaszép** mézédés *csemegeszőllő!* Legemesebb hazai és tiroli *fajalmák!* Óriási tiroli *maróni.* Valódi debreczeni *pároskolbász.* Kítűnő fehér és piros *hegyi-borok!* **MERTZ NÁNDOR** csemegé-üzletében, Körös-utca, Telefon 448. sz.

x **Aszódi Kossuth-utcai főüzlete és Rákóczi-uti Csokoládé király fióküzlete** (vigyázat, nem Bémer-tér) karácsonyi és cukorkavásárt rendez olcsó gyári árakban. 1 kilo friss szaloncukorka 1 kor. 80 fillér, 1 karácsonyi fára való finom élvezhető cukorka 2 korona. Ezer és ezerféle meglepő ujdonságok, remek csokoládé alakok darabja 6 fillér. Vidékre pontosan szállítok utánvétellel. Ajándékba meglepő szép valódi japán dobozok meglepő olcsó árban. Figyelmeztetem Nagyvárad előkelő közönségét, hogy Kugler Gerbeaud fölerakatom van és friss minőségben a közönség rendelkezésére áll budapesti árakkal. Déligyümölcs osztályomban a valódi francia datolya kilója 2 kor. 40 fillér, ládavételnél 2 kor. 20 fillér kilogrammonként.

x **Farkas-féle parkett-pasta** tükör fényessé varázsolja parkettjeit! Kilója 2:40 kor. fél kilós próbadozoz 1:20 kor. Kapható: Farkas István Apolló Drogeriájában Nagyvárad. Rákóczi-ut (Fő-utca) 7. B. Fröhlich hentes üzlet mellett.

x **Felhívjuk m. t. olvasóink figyelmét** Büchler Márton butorkereskedő lapunk mai számában levő hirdetésére.

x **Aki sikerrel akar hirdetni,** forduljon a Leopold Testvérek hirdető vállalatához Budapest, VII., Erzsébet-körút 41, ahol hirdetéseket az összes létező bel- és külföldi hirdapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid árakon eszközölnék. Minden felvilágosítás a t. c. hirdetőknak díjmentesen.

x **Házvezetőnői** állást keres vidéken plebániára egy középkori intelligens uri nő, a háztartás minden ágában jártas. Címe meg tudható a kiadóhivatalban.

x **Ingyen javítjuk** a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejelünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyáig. **Harisnyakötőde** Bartos és Társa (a Széchényi-szállodával szemben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő „Bartos harisnyája tartós.” Helyi és vidéki telefon-szám 1359.

x **Érdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László és Tsa* urinői- és papi szabókat. Melegpő olcsó árak. modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

x **ZOMBOR SÁNDOR** sebész-orvosi műszer-kötszer és testgyejesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

x **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasított 2 m. hosszban Berettyó-Széplak állomásról e galább egy wagon rakomány (cca. 4000 drb.) megrendelhető azonnali és későbbi szállításra a Polgári Takarékpénztár r. t. áruosztályánál Nagyvárad, (Kossuth-utca.) Telefon 11—95.

x Rimanóczy utca szenzációját képezik **Ujhelyi Rózához** érkezett eredeti párisi modell kalapok, ezek karácsonyi ocasio árban árusítatnak el Ujhelyi Rózánál, Rimanóczy utca 2 sz. Royal kávéházzal szemben.

* **3 utcai szoba és mellékhelyiségből** álló lakás november hó 1-től kiadó, megtekinthető Schlauch-tér 30. hol a házmester nyújt bővebb felvilágosításokat. Le-számitoló és Jelzálogbank részvénytársaság.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076

x **Meghódította a hölgyeket** MILE JULIETTE elsőrendű mellfűző különlegességeivel Színház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett.) Telefon szám 827.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a leggyorsabbtól a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasrudonyok, ablakrudonyok, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev. lap hívásra azonnal megjelennek.

* **Ingtalan eladás.** Nagyteleky-utca 13 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek meg tudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t.** helybeni fiókja automobilonban, pneumatikokban, valamint az összes automobil-felszerelési és szükségleti cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. szám* alatti (telefon 13-21.) telepen nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages *Körház-utca 6. szám* alatt (telefon 13-52.) van, hol úgy a helyi, mint az átutazó automobilon a legideálisabb garaget találják és egyuttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

x **Matyok Péter** tambura zenekara a **Korona-kávéházban.** Ma és minden este a Korona-kávéházban hangversenyez közkivánatra **Matyok Péter** (Paganini) tambura zenekara teljesen ujonnan szerződött tagokkal, a közkedvelt társulat magán- és duett számokkal működik közre. A gazdagon összeállított műsorból kiemelendő a közkedvelt *Gyöngyi* duett. A társulat tagjai: Kővári Rózsika, Kővári Boriska, Simon Juliska, Kósa Bösko és Juhász Ilonka énekesnők. Naponta változatos műsor. Kezdeté este 8 órakor. Szabad bejelenet. Szíves pártfogást kér Matyok Péter karmester.

Valódi PERZSA szőnyegek

és legfinomabb kivitelű **CSIL-LÁROK** óriási választékban a Budapesti főüzletünkben megérkeztek. Melegpő **OLCSÓ ÁRAK** míg a készlet tart. Megtekinthető **vételkényszer nélkül**

vétel **STERNBERG** és eladás

régiség, ékszer és műkereskedés

Szt. László-tér, Kishidfő.

Kováts Kálmán

mű-asztalos

Nagyvárad, Vámbáz-utca 33. (Gázgyárral szemben.)

Készít: egyszerű és mű-butokrat, teljes lakásberendezést, valamint mindennemű asztalos munkákat. Állandó raktár bel- és külföldi száraz anyagokból. Telefon 99. sz.

Az Alkotmányt

megveheti naponta, vagy előfizetheti, ugyesintén az

„Élet“, „Nagyasszonyunk“
„Zászlónk“ és „Kis Pajtás“-t

Hegedüs Hirlapirodában

Rákóczi-ut 5. — Telefon 1301.

x **Nagy játék vásár!** Értesítjük a t. közönséget, hogy elköltözés miatt óriási játék raktáromat, u. m. francia babák, hintalovak, babakocsik, önműködő vasutak, gőzgépek, kinematograf, társasjátékok, Fröbel-féle kézimunkák, puskák, kardok, disztárgyak és plüsch árukban stb., az előírt árakból 20 százalék engedménnyel árusítjuk. Miért is mindenkinek érdeke bevásárlásait karácsonyi ajándékokban nálunk eszközölni. Tisztelettel Klein Vilmos és Társa, Rákóczi-ut 18. — 1914. február 1-től Szent László-tér, Sus-épület (volt Radó áruház helyiségébe).

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerőstükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhett be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagé-kapu mellett.

x **Háziasszony segítségére** egy a házi teendőiben jártas, feltétlenül szolid intelligens asszony vagy leány kerestetik. Cím a kiadóban.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x **Ezerféle játék** fiúknak, leányoknak, gyönyörű szép ajándéktárgyak, felnőtteknek a ridikülők, manicürök és fésű készletek nagy választékban kaphatók a **Párizsi Bazárban** Sas alatt.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a most megnyílt **Rács és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérésért árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

x **Kolonba járó cipők** 3 koronától kezdve női párti fél cipők minden színben 5 koronáért, női chevron vagy boks cipők 7 kor., férfi chevron v. boks cipők 8 kor., fiú boks cipő 35-39 számig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., calosrik, téli cipők, fehérneműek, uri divatcikkek legolcsóbban beszerezhetők Feketénél, Szent János-utcán, Kis Pipa vendéglő mellett.

x **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Kossuth-utca 2. sz. alatti** volt Sziehta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Szöllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

Legszebb karácsonyi ajándék
orvosoknak és ügyvédeknek

egy zománcztábla.

Készíti

Diósy Mihály

Telefon 839.

Telefon 839.

„The Roosevelt Shoe“
amerikai cipők

12-50 és 16-50 kizárólag

Reichard Dezső

oégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

Fogak és fogsorok úgy kaucukba mint aranyba foglalva szájpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

visszgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

A legszebb

Karácsonyi
kézimunkák

Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783.

IRODÁLOM

Az **Élet** c. szépirodalmi képes lap december 14. számának érdekes és változatos tartalmából kiemeljük Lendvay István és Györgyösy Iván cikkeit, Sikk Sándor és Rudnyánszky Gyula verseit, továbbá Vajda Ernő és Majthényi György novelláit. Ezen kívül e számban találjuk Török Gyula Zöldköves gyűrű c. regényének folytatását, Halasi Andor irodalmi kritikáit, érdekes térkép-fölvételeket József főherceg tapolcsányi vadászataról. A rendes rovatok egészítik még ki az érdekes számot. Szerkeszti Pethő Sándor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Damjanich-u. 50. Előfizetési ár félévre 10 korona. A Tiszántul előfizetői részére 8 korona.

DECEMBER 31-IG!

Elsőrangn briliánt és arany ékszer ujdonságaimat kedvezményes karácsonyi áron adom el!

Órákban és látszerészeti cikkekben feltűnő nagy választék. Szives partfogást kér

BOROS J.

Rákóczi-ut,

Korona gyógytár mellett.
Telefon: 778. szám.

DECEMBER 31-IG!

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Vasárnap délután: Gyimesi vadvirág este: Hónapos szoba. (Itt először.)
Hétfő: Hónapos szoba.
Kedd: Hónapos szoba.
Szerda délután: Dolovai nábob leánya. (Ifjúsági előadás.) Este: Hónapos szoba.
Csütörtök: Zöld frakk.
Péntek: Zöld frakk.
Szombat: Zöld frakk.
Vasárnap délután: Üdvöske; este: Tartárjárás.

Kerner Jenő, a Szigligeti-színház nagy talentumu karmestere bájos, lüktető muzsikát szerzett arra a tangó paródiára, amit a „Hónaposszoba“ második felvonásában **Szentgyörgyi Márta** és **Gróf László** fognak énekelni. Ez az ötlelesen hangszerelt kedves betét lesz a tangótánc bemutatása mellett a második érdekessége a vasárnapi előadásnak. Érdekes megemlíteni, hogy Kerner Jenő a melódiát és az egész hangszerelést egyik legzajosabb kávéházban vetette kottapapírra, anélkül, hogy a próbákon valamelyik hangjegyet is javítani kellett volna.

TÁVIRÁTOK

Tisza a királynál.

Bécs, dec. 13.

(Saját tudósítónktól.) A király tegnap délelőtt kilenc órakor Schönbrunnban külön kihallgatáson fogadta Tisza István gróf miniszterelnököt. A miniszterelnök a királynak a folyó ügyekről tett jelentést.

Balthazar Dezső difteritiszben

Debrecen, dec. 13.

Balthazar Dezső súlyosan megbetegedett. Az orvosok difteritist konstatáltak. Állapota tegnap javult és remélik, hogy erős szervezete a betegséget legyőzi. A szuperintendens szérummal oltották.

A Mona Lisa ügye.

Páris, dec. 13.

(Saját tud.) A kormány bizottságot küld ki Firenzébe a Mona Lisa átvétele végett. A párisi közönség hálával viseltetik a kép tolvajával szemben a miért az a képet nem adta el amerikai mügyűjtőnek.

Gyilkos bolgár író.

Szófia, dec. 13.

(Saját tud.) Ma délután Javorov bolgár író előbb feleségére lőtt, majd önmagát lőtte mellbe. Az aszszony meghalt. Az esetnek családi viszály volt az oka.

Péksztrájk Belgrádban.

Belgrád, dec. 13.

(Saját tud.) A pékek ma váratlanul sztrájkban léptek. A szerb fővárosban óriási az inség. Ma Budapestről több waggon kenyeret rendeltek.

**SZERKESZTŐI
PÓSTÁJA**

A karácsonyi ünnepi számba szánt dolgozatokat sziveskedjenek t. munkatársaink legkésőbb e hó 17-ig szerkesztőségünkbe beküldeni.

NYILTÉR**Karácsonyra**

mindenfajta fali és zseb-
órákat, ékszereket, ezüst
evőeszközöket

Ezüst cigaretta tárcákat
igen alkalmas ajándéktárgyak

SCHMUTZLERNEL

nagyon olcsón szerezhetők be.

Ócska arany és
ezüst beváltás!

F O G-

technikai intézetemet is-
mételten a legkitűnőbbben
szereitem fel. Fog- és
gyök húzást érzékteleni-
téssel végzek.

özv. dr. Deákné H. Zs.

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szemben

KÖZGAZDASÁG**Budapesti értéktőzsde.**

Magyar hitelrészvény	—	839.—
Osztrák hitelrészvény	—	636.—
4%-os koronajáradék	—	83.20
Osztr. magy. államv.	—	713.50
Jelzálogbank	—	438.75
Leszámitoló és pénzváltó	—	527.—
Hazai bank	—	289.—
Magyar bank	—	537.75
Keresk. bank	—	3795.—
Rimamurányi	—	650.—
Salgótarjáni kőszén	—	747.50
M. Alt. Kőszénbánya	—	1023.—
Közúti vasút	—	631.75
Városi villamos	—	347.—
Adria	—	576.—
Atlantika	—	—

Gabona üzlet.

Októberi buza	—	11.—
Buza 1914. áprilisra	—	11.39
Októberi rozs	—	7.27
Áprilisi rozs (1914)	—	8.69
Októberi zab	—	7.93
Áprilisi zab (1914)	—	7.50
Tengeri 1914 májusra	—	6.60

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

24575—913.

Hirdetmény.

Flegmann Dávid nagyváradai lakos lada gyáros által a Nagyvárad velencei állomástól kiágazólag lada gyár ipartelepéig tervezett iparvágány közigazgatási bejárásának határidejét Nagyvárad város közigazgatási bizottsága 617/1913. kb. számú határozatával 1913. dec. hó 15. napján d. e. 10 órára tűzte ki a városháza bizottsági termébe.

Erről a közönséget azzal értesitem, hogy a közigazgatási bejárás személyesen megjelenhetnek, vagy képviseltetésükről gondoskodhatnak.

Meg nem jelenésük azonban a közigazgatási bejárás megtartását nem gátolja.

Nagyvárad, 1913. dec. 13.

Bordé Ferenc

h. polgármester

Előleges jelentés!**A VIGADÓ
disztermében**

Folyó hó 16-án és 17-én, kedden és szerdán. Előadások este 6 és 9 órakor

Nyárai Antal

fellépésével

ÚJ KINEMA-SZKECCS!**Az
utolsó
bohém**

Egy szerelem története 3 felvonásban. Írta Harsányi Zsolt. Zenéjét szerzette Vince Zsigmond. Rendező Kertész Mihály.

SZEMÉLYEK:

Schrödert Gusztáv, gazdag magánzó	—	—	Bodonyi Béla
Ilonka, a leánya	—	—	Bedő Ilona
Gál Sándor, ügyvéd	—	—	Tury Elemér
István	—	—	Sipos Zoltán
Vér Tóni, színész	—	—	Nyárai Antal

Földszint ülőhelyek 3, 2, 1 korona.
Erkély 60 fillér. Páholyülés 4 kor.
Páholy 6 személyig 20 korona.

Jegyek elővételben: Hegedüs Hirlapiroda, Sipos tőzsde, Braun H-tőzsde Szent László-tér.

Ha nincs megelegetve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 8. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Karácsonyi ajándék.

Fél árban sikerült bevásárlásaimat eszközölnöm, miért is abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy legújabb divatu fűzőimet és fűzővédőimet a legjutányosabb árban árusíthatom, addig míg a készlet tart. Szíves pártfogást kérve vagyok teljes tisztelettel

Rosenzweig Róza,

Nagyvárad, Szalárdi-utca 9.

52% erősségű

valódi kistüsti házi **törkölyt** és **szilva pálinkát** vízfűrészt **1 korona 60 fillér** árban, szavatosság mellett szállít

Ilona szőlőtelep

Czegléd.

Tisztelettel értesítjük a nagyra-becsült megrendelőinket, hogy

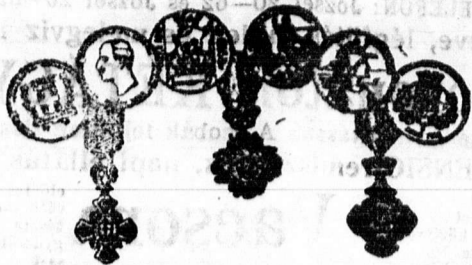
lakatos és gazdasági gépműhelyünket

Lukács György-u. 14. sz. a.

helyeztük át. Hol mindennemű lakatos munkák és gépjavitások gyorsan és szakszerűen eszközöltetnek. Kiváló tisztelettel

RUFF TESTVÉREK

Boldog órai

csakis annak lehetnek, aki hozat magának egy műkedvelő hangszert **Wagner** Hangszerkirálytól, Budapest József-körút 15. sz. (Telefon.) Varázsuvola ajándékkal 4 korona. Csodaréztrombita, erős rézből 6 korona. Szájharmonika dobkísérettel 3 korona. Facimbalom, 15 hanggal 4 kor. Tündérhangok állványon 8 K. Varázsbegeő, ujdonság 6 K. A milánói, párisi és londoni kiállításon kitüntetve az első díjjal. Javítási szakmühelyek. Fényképes árjegyzék ingyen.

Óvás! Figyelem a „Wagner” névre és a 15-ik házszámra.

Büchler Márton

Nagyvárad legrégebbi butorkereskedője

BUTORIPAR VÁLLALATÁT

Zöldfa-utca 17., I. em. alá helyezte,

hogy a 12—16 ezer korona boltbér megtakarítása folytán vevőinek ennek folytán a legolcsóbb árat nyújthassa.

A címre kérem figyelni!

Telefon az egész megyére 1-30.

Legszebb karácsonyfa diszek,
cukorkák, mandarin, narancs, **ananász**

és mindennemű deligyümölcsök valamint **Karácsonyfák** dus választékban és legjutányosabban beszerezhetők

Özv. Kádár Jánosné
elsőrangú fűszer és csemege üzletében, kávé, tea, és rum közvetlen behozatal.

Szolga Ferencz és Sándor
Rimanóczy-utca 9. sz.

Kárpitosok és diszitők.

Elősmert elsőrangú munka. Jutányos ár.

A jó bornak nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kötöny saját termései borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

Különvonat

a **Félix-fürdőből Várad-Velence és Nagy-Várad állomásra.**

Október 1-től minden este **8:06** perckor külön vonat indul a Félix-fürdőből, minek következtében a városi kiránduló közönségnek a gyorsfürdő igénybevételére teljes 3 óra áll rendelkezésére.

Indulás: Nagyváradról: délután **4 óra 28** perckor Várad-Velencéről. **4 óra 38** perckor. Érkezés a Félix-fürdőbe **5 óra 06** perckor. **Visszatérés** este **8 óra 06** perckor.

Fürdők, pihenők, folyosók, éttermek mindig fűtve. Meghülés teljesen kizárva. Bentlakóknak penzio-rendszer. Fürdés, lakás, ételmezés heti 56 koronától. Posta, távirat, telefon egész éven át nyitva.

Csúsz, kőszvény, izületi lobok és mindennemű reumatikus bántalmaknál évszázadok óta a Félix-gyógyfürdő kénes hévíz forrásait kitűnő eredménnyel használják.

SAVOY NAGY-SZÁLLODA BUDAPEST, VIII. József-körút 16.

TELEFON: József 20-62 és József 20-53.

Modern szálloda ujonnan berendezve, légfűtés, hideg és melegvíz minden szobában, lift éjjel-nappal.

EGYÁGYAS szobák 3 koronától, KÉTÁGYAS szobák 5 koronától
fűtés, világítással. A szobák feltétlen tiszták.

Ujonnan bevezetett PENSIO-rendszerünk, napi ellátás 5 koronáért, mely áll:

Reggeli
kávé v. tea
v. csokoládé
tojás
vaj
sütemény

Ebéd
leves
előétel
sült körtve
tészta
fekete kávé

Vacsora
előétel
sült körtve
tészta
gyümölcs
sajt

Ezen napi ellátás 5 korona.

Szobák hosszabb tartózkodásnál megegyezés szerint.

Szobák havi bérletre 80 koronától fűtés, világítással.

Telefon 249.

Telefon 249.

Mezey János és Társaság

NAGYVÁRAD, SZENT LÁSZLÓ-TÉR
ÉS TELEKI-UTCZA SARKÁN

elismerett szolid fűszer és csemege üzletében

megérkeztek
a friss őszi és téli áruk

u. m.: angol theák, thea-rum, thea-sütemények. Déli és hazai gyümölcsök. I-ső rendű fűszerárak, főzelek és conservek. Mindennemű csemegék, csemegeborok, pezsgők, bel- és külföldi cognac, likőrök, cukorkák nagy választékban. Faj-kávékeverék, gyorspörkölőn megpörkölve és meleg állapotban kiszolgálva. Őszi töltésű ásványvizek, forrás termékek, Pontos méret, jutányos ár, tisztán kezelt áruk, ildomos és gyors kiszolgálás.

Téli bevásárlásra legalkalmasabb forrás.

A n. érd. közönség szives pártfogását kérjük tisztelettel

Mezey János és Társaság

1 lit. 1903. évi pecsenye-bor 1:20 K.

Parfumerie „HEZ“ illatszertár

Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben. Budapest, VIII. Kőfaragó-utca 7. szám.

Ujabb előnyajánlatunk:

- 1 csoport 2 korona 50 fillér.
- 1 drb. üvegtégely francia arc- és kézlinomító.
 - 1 drb. francia szappan (bármely illatban),
 - 1 üveg francia parfüm (bármely illatban),
 - 1 üveg francia brillantin (bármely illatban),
 - 1 könyv (60 lap) angol powderpapir,
 - 1 csomag dr. Heider-féle fogpor,
 - 1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel),
 - 1 csomag amerikai Shampooon hajmosópor,
 - 1 üveg valódi Johann Maria Farina kölnivíz,
 - 10 drb. szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap),
- összesen 19 drb. 2 korona 50 fillér.

1 csoport 5 korona.

- 1 üveg valódi Odol szájvíz,
 - 1 üveg amerikai Hair-Petrol,
 - 2 üveg valódi kölnivíz,
 - 1 üveg valódi francia parfüm (bármely illatban),
 - 2 üveg valódi francia brillantin (bármely illatban),
 - 6 drb. valódi francia pipere szappan (bármely illatban),
 - 1 drb. fogkefe csontnyéllel,
 - 1 csomag amerikai Shampooon hajmosópor,
- összesen 15 drb. 5 korona.

Szállítás naponta utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett. 24 oldalas illatszer és háztartási értesítőnk kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszer, pipereszappan, kozmetikai, arc- és kézápolási, háztartási, hajápolási és általában mindenféle a kozmetikába vágó cikkeit a legjobbjól a legjobbakat olesóbban a legolesóbbnal akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik kiadásban most megjelent «illatszer és háztartási értesítőnk» melyet ingyen és bérmentve küld: «HEZ» illatszer és háztartási cikkek szaküzlete nagyban és kicsinyben B.-pest, VIII., Kőfaragó-u. 7. sz.

MIYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztíttatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Fontos értesítés!

Tisztelettel értesítjük a nb. közönséget, hogy illatszer és háztartási üzletünket a folytonos emelkedő forgalom akadálytalan lebonyolítása céljából, kénytelenek voltunk tetszemen

megnagyobbítva áthelyezni:
Budapest, VIII., Kőfaragó-utca 7. szám alá,

ahol ezentul mindennemű szakmánkba vágó igényeket továbbra is a legkifogástalanabbul elgithetünk ki.

Figyelem! Tekintve, hogy reményünket, igen tisztelt vevőkönközönségünk b. pártfogásával minden tekintetben valóra váltotta, amit mi viszont méltóképen honorálni akarunk, elhatároztuk, hogy ezentul minden hónapban egy

ingyen bevásárlási napot rendezünk.

Mint hogy ezen ingyen nap feltételeit itt részletezni, helyszüke miatt, nem lehet. Kegyeskedjék erre vonatkozó részletes körlevelünket kérni, melyet a most megjelent 24 oldalas illatszer és háztartási értesítőnkkel együtt kívánatra bárhova, ingyen és bérmentve megküldünk. Cimünk:

Parfumerie „Hez“ illatszertár és háztartási cikkek szaküzlete, Budapest, VIII., Kőfaragó-utca 7. szám.

FIGYELEM!!!

Vajnovszky Ferencz

uri- és női cipész-üzlete,

Nagyvárad, Szaniszló-utca 55. szám.

Mérték utáni rendeléseket és javításokat olcsón, gyorsan és pontosan készít.

Lovagló, disz és strapa csizmák

minden kivitelben. Vidéki rendelésnél elegendő egy használt cipő beküldése.

Meghívásra azonnal megjelenek.

8 napi próbára

küldök bárkinek:

Amerikai nikkel órát	K 2,80
Roskopf-patent	< 3.-
Amerikai arany	< 3,50
Vasuti Roskopf	< 4.-
Duplafedelű Roskopf	< 4,50
Lapos zsebórát	< 5.-
Ézüst-utánz. duplafed.	< 6.-
14 kar. arany órát	< 18.-
Eredeti omega	< 20.-
Ébresztő órát versen-	
nyen kívül nikkelezve	
20 cm. magas	< 2.-
Junghaus ébresztő órát	< 3.-
Radium világítóappal	< 4.-
Radium 2 csengővel	< 5.-
Radium 4 csengővel	< 6.-
Radiumos zenélőt	< 8.-
Faliórát 75 cm. magasat	< 8.-
Faliórát harangütéssel	< 10.-
Faliórák zenélővel és	
harang ütéssel	< 14.-
Kerek ébresztő-órát	< 6.-

A szállítás utánvétellel történik. Meg nem felelő 8 napon belül visszaveszek vagy a pénzt vissza adom. Árúimért 8 évi írásbeli jótállást adok.

Max Böhnel

Wien, IV. Margarethenstrasse 27/755.

Eredeti gyári árjegyzéket ingyen küldök.

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesítem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy papi és civil ruha tökéletességét áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.

Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.

Kálvaria-utcán egy üres telek eladó.

Karácsonyi cikkek mint kollekciók, diszek, mikulások
megérkeztek és kiárusításuk

JANKY ANTAL UTÓDA

Szt. László-téri üzletében megkezdődött. **Karácsonyfa** (fenyő és luc) óriási mennyiségben, december hó közepétől kezdve kerül nagyban és kicsinyben eladásra.

Mély tisztelettel:

Telefon
szám 8

JANKY ANTAL UTÓDA
(Cégtulajdonos: **Csatáry József.**)

Telefon
szám 8

Deutsch Simon
bútor-asztalos Ór-u. 6.

Elvállal olesó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hívásra megjelenek.

ÉGI LANT

ker. katolikus imádságos és énekes könyv, díszes vászonkötésben

1 K 30 fillérért

kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.

Oláh Sándor

épület- és műlakatos
Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takaréktűzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kívánatra küldök.

Artézikutfuró vállalat

Wessely és Biró

Nagyszalonta.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

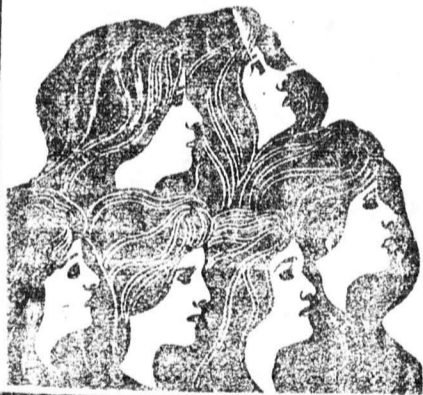
Kölniviz-szappant, kölnivizet és pudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánczott **JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz.** Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánczott kölnivizet, kölniviz-pouder és **kölniviz-szappant**, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az ön lakhelyen, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám

egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az

eredeti minőség.

Kapható Nagy-Váradon: Farkas István és Darvas István drogeriájában.

Eredeti

Meteor kályhák,

kályhatalcák és ellenzők,
fa- és széntarték,

valódi porosz fűtőszén
házhoz szállítva 50 K° zsákokban
kimérve 100 K° 4-20 K és 5 K.

Tarsoly és Risztó

különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott karmantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakszerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad.